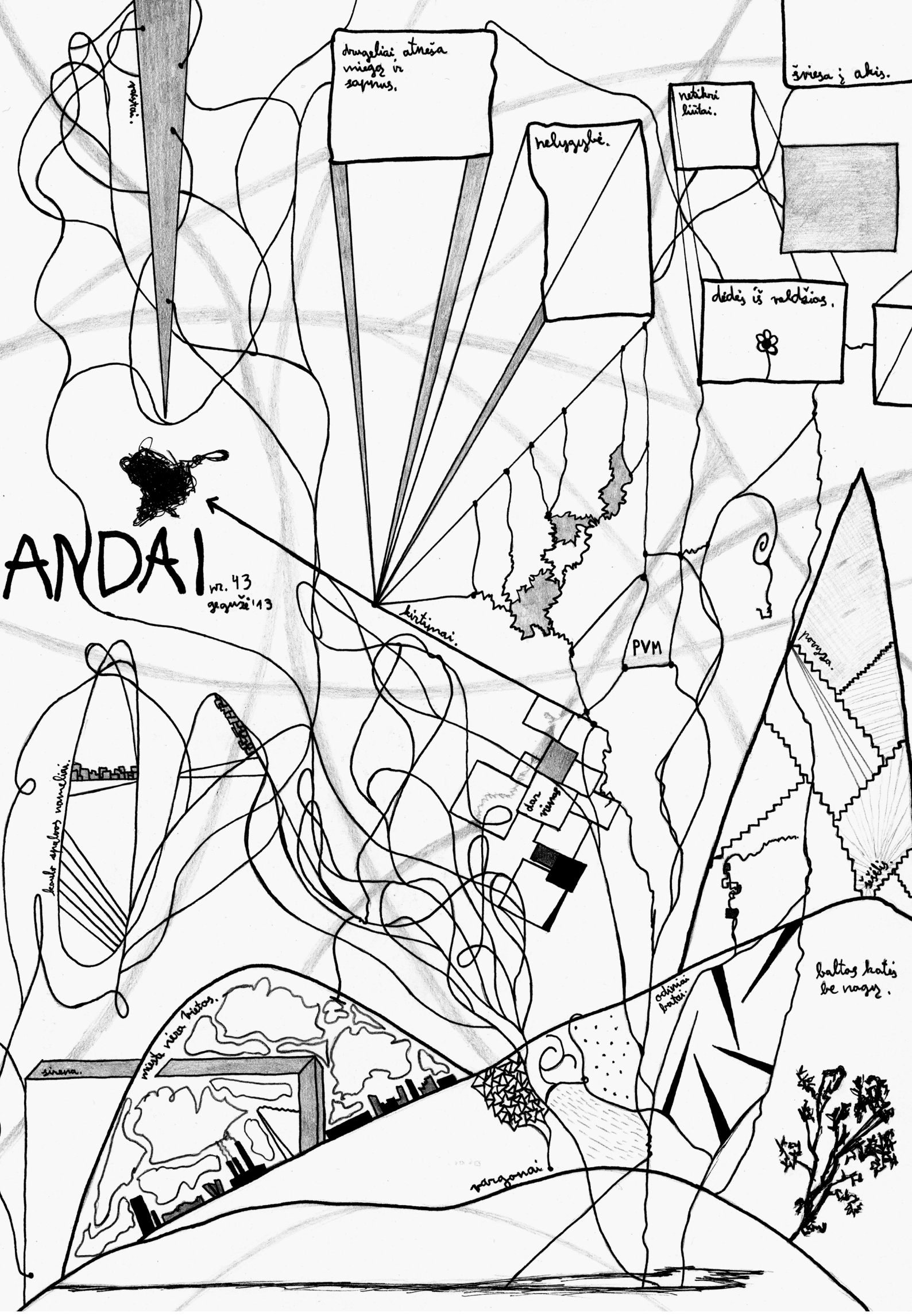

ANDAI

nr. 43
gegužė 1993

drugeliai, atneša
miegos ir
sapnus.

helio gyvė.

nėšioji
lietai.

šviesa į akis.

dėdės iš valdžios.

lirtimai.

PVM

dar
tęsiu

kaulo apvalios nameliai.

mūsų nėra baltos.

sargonai.

sargonai.

odiniai
batai.

baltos katis
be nosų.

Redaktorių žodis

Mieli skaitytojai,

Jūsų rankose - šilta vasara kvepiantis "Andų" numeris. Perduodame paskutinius atsisveikinimus jums visiems ir kviečiame atsigulti pievoje bei dar truputį pabūti licėje su mumis.

Nors ir mes jau gyvename būsimų atostogų nuotaikomis, prieš pat mokslo metų pabaigą spėjome jums surinkti daugybę įdomių straipsnių: pakalbinome liceistus, sudalyvavusius mainuose ir jau grįžusius iš kitų Lietuvos bei užsienio mokyklų, aiškinomės profesijos pasirinkimo paslaptis, apklankėme legendomis apipintas mokslo šventoves Oksfordą bei Kembridžą, aptarėme spalvingus ir pavasariškus renginius mokykloje ir už jos ribų. Šį numerį, kaip ir anksčiau išleistus "Andus", buvo labai smagu kurti. Ne tik todėl, jog pats vaizdas už lango diktavo tokią pakilią nuotaiką - mes galime didžiulius turėdami tokius aktyvius, kūrybingus ir sumanius komandos narius, kuriems tiesiog ištarti paprastą "ačiū", ko gero, nebūtų gana. Mus stebino ir tebestebina dabartiniai pirmo kurso moksleiviai, kurie labai aktyviai reiškėsi "Andų" veikloje ir jau spėjo paragauti žurnalisto duonos. Tikimės, jog ir rudenį į licę įžengianti naujoji karta bus tokia pat drąsi ir nebijos išbandyti savo jėgų licėjaus leidinyje. Nuoširdžiai dėkojame ir visuomet kupiniems idėjų piešėjams, geriausius kadrus pagaunantiems fotografams ir mūsų auksarankei maketuotojai - be jų "Andų" puslapiai būtų pliki it laukai gūdžią žiemą. Lenkiame galvas tiems, kurie taisė klaidėles straipsniuose (nors, žinoma, galima dešimt kartų taisyti, ir vis tiek nepastebėti to praleisto skrybės ženklo :)), mokytojai Astai Karaliūtei-Bredelienei, licėjaus bendruomenei, negailėjusiai idėjų, pastabų ir patarimų, ištikimiems skaitytojams, nekantriai rašantiems žinutes: "Tai kada tie nauji "Andai"?" Jūs - patys šauniaus!i!

Dalios Tamulytės nuotrauka

Artėjant šilčiausiam metų laikui nesinori tuščiažodžiauti. Sėkmingai įvykdykite vasaros planus, netinginkite (o gal kaip tik leiskite sau atsipūsti), nepamirškite namiškių, draugų bei licėjaus ir džiaukitės kiekviena saulėta diena. Ketvirtokai - linkime jums sėkmingai pabaigti mokyklą ir tvirtai žygiuoti savo pasirinktu keliu, nepabūgti sunkumų ir daryti tai, kas arčiausia širdžiai. Svarbiausia - tikėkite savimi :)

Mylime ir apkabiname,
Andų redaktorės Agnė, Karolina, Paulė

Redakcija:

Redaktorės: Karolina Panto, Paulė Tulevičiūtė, Agnė Semėnaitė

Viršelis: Justinas Dargis

Maketas: Aurelija Šerniūtė

Korektorės: Agnė Jurgaitytė, Augustė Rimaitė, Kristina Mačulskė

Iliustracijų autorės: Emilija Strazdaitė, Elena Paleckytė, Gabija ir Austėja Tunaitytės, Gabrielė Černiauskaitė, Mantė Šmigelskaitė

Nuotraukų autorės: Laura Diržytė, Viltautė Zarembaitė, Andra Bagdonaitė, Gabrielė Gecevičiūtė, Karolina Panto, Dalia Tamulytė

Padedanti mokytoja: Asta Karaliūtė - Bredelienė

Dėkojame Sauliui Jurkevičiui ir Vidmantui Nakvosui!

Turinys

2 Redaktorių žodis

4 Prezidentės klausimai

Eidvilė Banionytė

5 Kaltė

6 Menų savaitė ir VALIO apdovanojimai

Prieglius Žuklys

9 Savaitė Vilniaus licėjuje

10 Lietuvos Moksleivių Kino Festivalis

Gytė Navikaitė

12 Tarptautiniai mainai

16 Akimirakai mokyklinį suolą palikus

Kristina Mačulskā

19 Akademinis „Disneilendas“:

Kembridžas ir Oksfordas iš arčiau

Viltautė Zarembaitė

23 Menas pasirinkti meną

Milda Mačiulaitytė

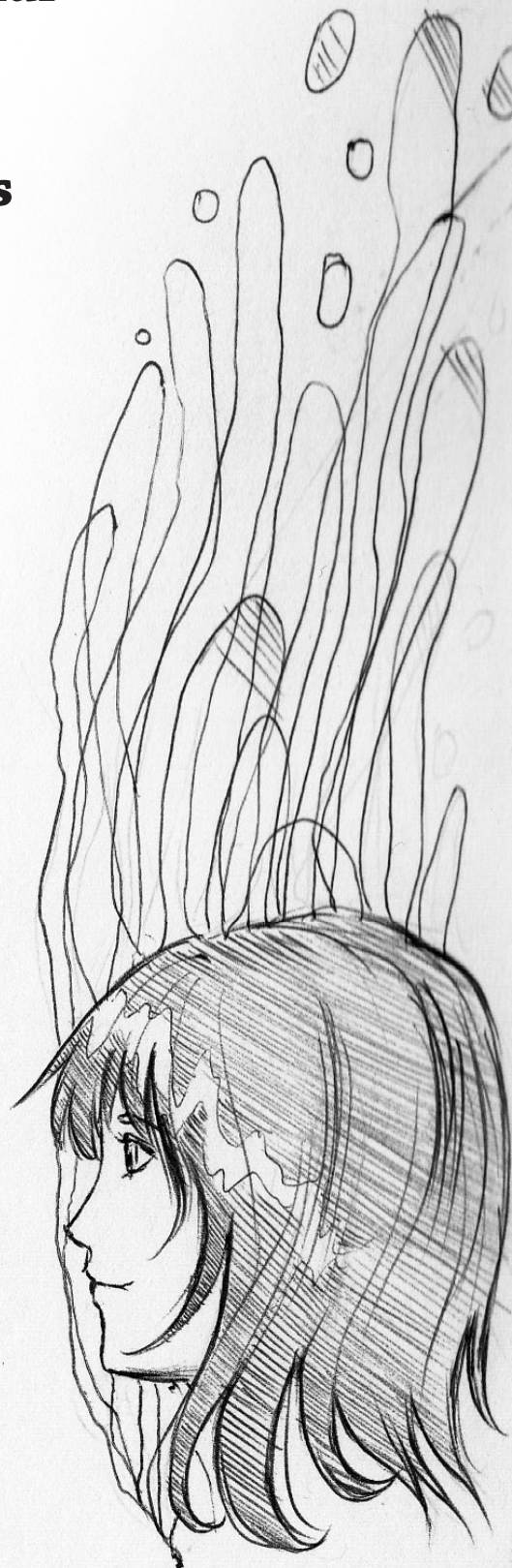
**25 Antrieji mokslo ir meno sintezės
metai licėjuje**

Gabrielė Makarevičiūtė,

Kristina Mačulskā

29 Kūryba

31 Ekspertai

Prezidentės klausimai

Sveiki,

mokslo metai artėja į pabaigą ir, manau, būtų pats laikas prisiminti, ką šiais metais veikėme. Šį kartą nepasakosiu apie mokyklos reikalus, apie artėjančius renginius ir konkursus, o leisiu Jums patiems pasipasakoti sau. Prisiminkite viską, ką teko matyti, kur teko dalyvauti šiais metais. Tikiuosi, kad išsaugojote šiltus prisiminimus, o norėdama užvesti Jus ant kelio, užduosiu kelis klausimus.*

1. „Istorija atrodo ši net vykus/ Gal ji vieniems linksma, liūdna, o gal ironiška...“ Vykusi ši vakaro istorija atrodė didžiajai mokyklos bendruomenės daliai, pagaliau pakeitusiai aplinką. Apie ką čia kalbama?

2. Falanga bei romėnai
Utena ir Elektrėnai
Tėvai ir jų sūnėnai
Balandžiai ir varnėnai
Olimpas ir Atėnai
Laoso miestelėnai
Atidūs jei žmogėnai
Stalai ir anykštėnai
Apie ką šios eilės?

Nuotrauka iš asmeninio albumo

3. Kas šiomet suteikė naudingą begalybę?

4. „Dainavome drauge, traukėme drauge...štai kur LICĖJUS. Gaila, tik, kad neilgai man tos dainos truks, nors širdy skambės visada, pažadu“ Apie ką čia kalbėta?

5. Gaidelis ir žolelės, vinilai ir dainelės. Kaip tai pavadinti dviem žodžiais?

6. X pasitinka mus kiekvieną rytą, tačiau pirmą kartą su juo pasisveikiname jau tik po pirmos pamokos. Kas tas X?

7. Mes mėgstame juodą ir baltą. Mėgsta pirmokai, ir vieną vakarą tai patiko ir antrokams. Kas tie balti ir juodi?

Tikiu, kad šie mokslo metai buvo įsimintini ir puikūs kiekvienam iš mūsų. Susipažinome su naujais žmonėmis, įgijome naujų žinių ir patirčių. Vertinkime tai ir tausokime kiekvieną akimirką čia. Visi šie dalykai aptarti klausimuose tik sukuria palankią terpę mūsų bendravimui, idėjų skleidimui ir bendradarbiavimui. Naudokimės kiekviena licėjaus suteikta proga ir kurkime malonią aplinką sau ir aplinkiniams. Dalinkitės savo žiniomis ir įgykite naujų, mainai – geriausia dalybos forma.

**atsakymai - 31 puslapyje*

Gražios ir turiningos vasaros Jums.
Eidvilė

Kaltė

Mykoliukas ėjo. Jo žingsniai nerangiai tuksėjo į gatvės grindinį, tačiau jam atrodė, kad jis ne eina, o braunasi pro vėją, skaudžiai jį bloškiantį žemyn. Akyse vis dar šmėžavo padrikos lygčių nuotrupos. Nuovargis merkė akis, bet jis niekaip negalėjo leisti akių vokams sunkiai nusvirti, nes užmerktų akių tamsoje lygtys atrodė dar ryškesnės, jos dar stipriau degino protą. Jam vis atrodė, kad jis tuoj, visai netrukus, tik truputėlį vėliau, būtų išsprendęs tą uždavinį. Tik reikėjo kažkaip kitaip mąstyti... Bet jis būtų išsprendęs... Tik... Pritrūko laiko, na, ir diena buvo nesėkminga... Jam tiesiog nepasisekė... Tikrai. Tikrų tikriausiai.

Taip Mykoliukas išėjo iš matematikos olimpiados.

Vėliau viskas buvo kaip įprasta. Reikėjo parašyti tą ilgą lietuvių interpretaciją, po to jis lėtai "mirko" prie anglų žodžių... Naktį jis sapnavo, kaip sprendžia tą uždavinį, kaip vektoriai susidėlioja erdvėje ir tobulai susilieja į vieną tašką. Pabudęs pajuto aštrų dūrį (suprato, kad vis dėlto kelių uždavinių neišsprendė), tačiau tada vėl užmigo. Išaušo rytas, lėtai atsivilkio autobusas.

Jis troško, kad greičiau sužinotų rezultatus, bet kartu ir bijojo net apie tai pagalvoti. Jam atrodė, kad jis vis bėgo, bėgo, kol staiga pasiekė pabaigą, bet negalėjo sustoti. Jo širdis vis dar daužėsi, degė nekantrumu, jaudulys lakstė kūnu, tačiau... Jis nebeturėjo kur bėgti. Mykoliukas kalbėjo, juokėsi, mokėsi, valgė, viskas buvo gerai. Tada jam atsiuntė olimpiados rezultatus. Jis liko ketvirtas.

Jam atrodė, kad visi galvojo, jog jis genijus ir dabar juo nusivils. Jis žinojo, kad iš tiesų niekam per daug neįdomu, ar jis išskris kaip laimės paukštis į tolimąją Pietų Ameriką, ar nepateks į tarptautinę olimpiadą, ir vis dėlto jam vaidenosi, kad visi – bendraklasiai, net mokytojai – juo nusivylė ir žiūri į jį su gailėsčiu. Jį godžiai rijo gėda.

Vienas liceistas užėmė pirmą vietą. Mykoliukas jį pažinojo ir nuoširdžiai pasveikino, susitikęs koridoriuje. Iš tikrųjų Mykoliukas džiaugėsi, kad jam pasisekė, žinojo, kad jis yra labai gabus. Ir vis dėlto... Širdies kertelėje jis jautė pavydą. To jausmo jis dar stipriau gėdijosi. Vis stengėsi apskritai negalvoti apie tą olimpiadą, užmiršti, ištrinti iš savo minčių, kaip kad saulė išdžiovintų drėgną šaligatvį ir leistų jį nukloti dulkėmis.

Jis žinojo, kad tai yra nereikšminga, kad viskas vis tiek praeis ir užsimirš. Tačiau kaltė jį kankinančiai persekiojo. Kaltė, kad jis nesugebėjo, kad nėra pakankamai gabus, kad nepakankamai mokėsi. Nors jokio paaiškinimo tai kaltei jis nesugalvojo, bet kaltė nekreipė dėmesio į jo bandymus suteikti jai priežastį. Ji paprasčiausiai lėtai jį persekiojo. Kaltė, kad jis tėra žmogus, kad nieko ypatingo nesugeba, kad išnyks šiame pasaulyje taip ir nieko nepadaręs, kad neturi jokio talento ar išskirtinės savybės. Jis jautė kaltę jau vien dėl to, kad kažkokia jėga jam suteikė šį gyvenimą, o jis nieko doro nepadaręs, net už jį, tą gyvenimą, jis nesugebės atsidėkoti.

Kaltė jį apsvaigino. Per ilgąją pertrauką jis duso nuo kasdienio triukšmo, norėjo bent trumpam išeiti. Skubėjo, greitais žingsniais beveik bėgo, norėjo tiesiog išlėkti į lauką, tik ta nelemta elektroninė įėjimo kortelė jį kiek sulaikė. Nusileido laiptais. Tada atsitokėjo, kad dar pavasaris, o jis be palto, kad minia liceistų traukia į Ožą, o jis net nežino, kur eina. Jam pasidarė šalta.

Ir jis grįžo atgal, taip ir nesupratęs, kodėl išėjo.

Bendraklasis pakvietė jį nueiti į kiemelį. Mykoliukas atsisėdo ant pilkų plytelių ir pajuto, kaip saulė spigina jam į akis. Draugas pasakojo kažką kvailo, bet nepaprastai juokingo. Pasidarė gera. Skaistūs spinduliai akino, bet kartu šildė veidą. Taip švelniai, švelniai.

Pro jo primerktas blakstienas žėrėjo spindulių kerai.

Menų savaitė ir VALIO apdovanojimai

Balandžio pabaiga... Ketvirtokai, tiksliai žinoję, kokias studijas pasirinkti, sudvejoja, TB'kai pamiršta ir tas kelias valandas miego naktimis, nes jiems prasideda egzaminai, o visi kiti liceistai tiesiog džiaugiasi pavasariu ir šiluma. Bet yra dar kai kas... Tai kasmetinės Menų dienos ir VALIO apdovanojimai.

Pirmadienį, Muzikos dienos metu, liceistai rinkosi į tradicinį muzikos dienos renginį – Muzikinį ringą. Jame dėl dainingiausiojo titulo varžėsi net 10 grupių ir solistų! Tai buvo ištis nuostabus vakaras, licėjaus aktų salėje skambėjo viena už kitą puikesnės dainos.

Muzikiniame ringe pasirodymus vertino ir publika, ir komisija. Pastaroji negailėjo pagyrų atlikėjų balsams ir pastabų jų aprangai. „Po Muzikinio ringo supratau, kad licėje tikrai turime ir muzikalių atlikėjų, ir kandžių teisėjų,“ sakė pirmokė Monika.

Komisija rinko jos nuomone geriausiai pasirodžiusiųjų trejetuką, o publika balsavo už savo favoritus. Renginio pabaigoje, paskelbus rezultatus, paaiškėjo, kad žiuri ir publikos nuomonės sutapo – geriausiai tą vakarą pasirodė **ketvirtokų suburtas instrumentinis dainos ir šokio ansamblis**. (nuotr. žemiau)

Lauros Diržytės nuotrauka

Prieglaus Žuklys

Antradienį mokykloje šurmuliavo Dailės diena. Fojė liceistus pasitiko didžiulis tuščias lapas, o šalia jo – dažų dėžutė ir teptukai. Kiekvienas norintis galėjo išlaisvinti savo fantaziją ir ką nors nutapyti. Na, o jei dėl kokių nors priežasčių to padaryti nepavyko, buvo galima apžiūrėti mokinių parodą koridoriuje, trečiame aukšte, šalia aktų salės.

Ilgosios pertraukos metu buvo galima sudalyvauti įdomioje viktorinoje, kurioje buvo tikrinamos liceistų žinios apie dailę. Daug mokinių į ją atėjo vien dėl organizatorės Elenos kalbų apie „nuostabų prizą“. Jis išaiškėjo tik žaidimo pabaigoje, paskelbus nugalėtojus - tai buvo batonas su „Nutella“ kremu! „Tai geriausias prizas, kokį tik galima sugalvoti,“ džiaugėsi nugalėjusi pirmokų komanda.

Taip pat visą savaitę licėjaus mokiniai galėjo rinkti VALIO apdovanojimų nominantus: metų liceistą, bendrakursį, muzikantą, sportininką, šokėją, metų sėkmę ir akibrokštą. Na, o penktadienio vakarą liceistai sugužėjo į 104 kabinetą (juk aktų salė šį mėnesį „okupuota“ TB'kų), kur buvo iškilmingai apdovanoti laimėtojai.

Ką apie Menų dienas mano kiti liceistai:

Aurelija Šerniūtė, III c:

Metai bėga, o tradicijos lieka tos pačios, tad ir šiųmetei, ilgai lauktai, net savaitę trunkančiai Menų šventei (čia senovės graikai jau tikriausiai šypsotųsi) nepavyko nuo jų atitrūkti. Pirmadienio rytą mačiau, kaip jaunieji muzikantai triukšmingai rinkosi į pamokas – kas dainuodamas, kas pritardamas rečitatyvu ar ritmingu batų kaukšėjimu, o koridoriais bėgiojo užsidegę, bet kažkodėl susirūpinę organizatoriai ir vis klausinėjo: „Ar pagrosi šiandien? Na, labai reikia...“. Nujaučiau pasirodymą prasidėsiant ilgosios pertraukos metu. Smagu, kad aktyvieji pirmakursiai bandė sukurti „Gatvės muzikos dienos“ atmosferą ir susirinkę foje kukliai muzikavo, tik gal dėl nesibaigiančio eismo „didžiojoje gatvėje“ ar garuojančio kasdienio puodelio kavos kitapus gatvės niekas prie jų neprisijungė.

Laimei, muzikinis ringas susilaukė tikrai nemažo publikos susidomėjimo (ir dauguma pasirodymų buvo to verti!). Vieni dalyviai žavėjo klausytojus vokaliniais sugebėjimais, kiti – pasitikėjimu savimi, scenine laisve, tretieji – kūrybiškumu ar įdomiu įvaizdžiu. Viliuosi, kad Ugnė su „Sparnais“ atskris į bendravardžio kūrybos almanacho pristatymą, „Klasiškai“ ir „Trečiškai“ spinduliuos dar galingesne energija, pirmakursių Agnės ir Mildos niekas nesustabdys (juk apie tai jos ir dainavo :)), o šaunuoliai „Bekepuriai“ sukurs specialią kepurų kolekciją savo ištikimiausiems gerbėjams! Trys geriausios komandos, sukėlusios tikrą audrą komisijos pasitarime, manau, nugalėjo pelnytai ir eilinį kartą įrodė, jog paprasta – nebūtinai prasta, o profesionalumas ir drąsa nepalieka abejingų. Ačiū tiems, kas nepatingėjo pasidalinti!

Na, o dailės diena praėjo beveik be jokių ryškių pėdsakų. Jungtinių menininkų pajėgų prie aktų salės surengta nedidelė, graži parodėlė kurį laiką traukė praeivių žvilgsnius, bet greitai buvo užgožta kitos, pavadinimu „Kėdės ir suolai“. Manau, kad šie keistai modernų derinį pertraukę tarp egzaminų metu geriausiai galėjo įvertinti TB2... :)

Gabrielė Mockutė, I d:

Muzikos ringe buvau antrą kartą ir galiu pasakyti, kad tai vienas geriausių licėjaus renginių. Gaila, kad šiais metais Menų savaitė tokia išsibarsčiusi ir skurdi. Džiugu, kad bent muzikos ringas nepašyškstėjo įspūdžių. Nors garsistas vienas tvarkėsi sunkiai, keli pasirodymai tikrai sužavėjo. Man labai patiko Ugnės Šakenytės kūryba, jos įkvepiantis kūrinys gražiai pradėjo muzikos ringą ir suteikė pasididžiavimo licėjumi jausmą visam renginiui. Asmeniškai man labai patiko „Kovo 8-osios“ atlikta daina ir, žinoma, nugalėtojų pasirodymas, kupinas įvairiausių smagių sumanymų ir mielių detalių. Muzikos diena papildyti norėjosi daugiau per pertraukas grojančių muzikantų koridoriuose. Na, bent šaunuolės pirmokės Milda ir Agnė grojo ir užpildė tylą. O jei ateityje daugiau žmonių prisidės prie renginių organizavimo, licėje bus tik dar mieliau gyventi!

Šiųmetės Menų dienos ir VALIO apdovanojimai – kuklūs renginiai, tačiau jie dar kartelį praskaidrino liceistų gyvenimą, leido atsiskleisti naujiems talentams, gabumams ir žvilgtelti atgal į prabėgusius mokslo metus. Juk šie renginiai tapo nebeatsiejami nuo licėjaus gyvenimo!

Muzikinis ringas 2013

I vieta (grupė taip pat laimėjo ir Publikos numylėtinio prizą): Ketvirtokų instrumentinis dainos ir šokio ansamblis: Augustė Ladukaitė (batai, vokalas), Rapolas Daugintis (klarnetas), Justas Lukošius (fortepijonas), Ignas Milkevičius (bosinė gitara), Kasparas Milerius (būgnai), Liudvikas Paukštė (gitara).

II vieta: Kovo 8-oji: Julijona Biveinytė ir Justina Kecoriūtė (vokalas), Ugnė Šakenytė (smuikas), Irina Bukina (gitara), Elžbieta Vilkelytė (bosinė gitara), Eidvilė Banionytė (būgnai).

III vieta: Paulius Trumpickas (lūpinės armonikėlės (taip, daugiskaita! Paulius grojo net dviem armonikėlėmis!)).

VALIO apdovanojimai 2013

Metų liceistė: Eidvilė Banionytė

Metų pirmokė: Gytė Navikaitė

Metų antroklas: Dovydas Strimaitis

Metų trečiokė: Eidvilė Banionytė

Metų ketvirtokas: Antanas Mėlinis

Metų TB'kas: Mantas Mikšys

Metų sportininkai: Jogvilė Sušinskaitė ir Audrius Žemys

Metų muzikantas: Justinas Dargis

Metų šokėjai: Tadas Temčinas ir Tomas Sipko

Mokytojas deimančiukas: Benas Budvytis

Metų sėkmė: Šimtadienis

Metų akibrokštas: (ne)karnavalas

Savaitė Vilniaus licėjuje

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet licėjus buvo atviras mainams – savaitėi išlydėję kelis savo bendraklasius, liceistai šiltai ir draugiškai į bendruomenę priėmė mokinius iš Vilniaus Užupio bei Vytauto Didžiojo gimnazijų. Štai kaip apie savaitę licėjuje atsiliepė moksleiviai iš svetur:

Lina Poškutė, Vilniaus Užupio gimnazija:

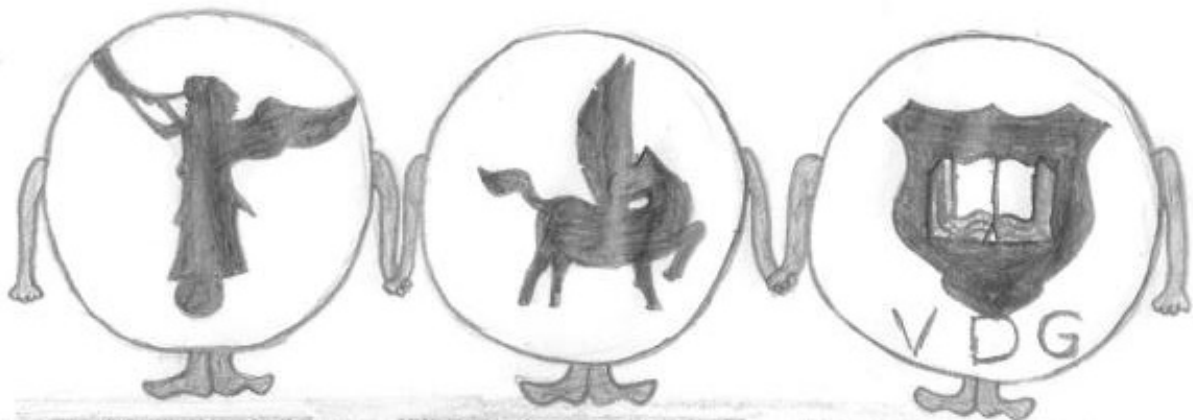
Savaitė, išplėsta iš rutinos, yra pasmerkta išlikti atmintyje. Ir kaip ji galėtų išsitrinti, kai jau pirmąją dieną tave pasitinka šilti draugų apkabinimai ir klausimų apie tai, ką čia veikiu, lavina. Antrą kartą eiti į mainus buvo baisiau, bet veltui jaudinausi. Svetingi mokytojai, suteikta galimybė pabūti tikslinėje istorijos pamokoje pas mokytoją A. Sindaravičių, puikiai praleistas laikas mokytojos Nagevičienės pamokoje... Visa tai išliks ilgam, kreivi žvilgsniai jau (praėjus savaitėi) pasimiršo, o ir jų savininkai pamiršo mane. Labai gera, kai gali prisiliesti ir dingti it „dūmas, neblaškomas vėjo“. Galimybė pažiūrėti į save iš šono ir įsivertinti iš naujo – štai, kuo puikūs mainai.

Antrą kartą žengti į tą pačią balą galbūt kvaila, bet įdomu. Įdomu bent apsimesti, kad gyveni licėjaus ritmu, pasiilgti savų Užupio sienų ir jaukių mažų gatvelių, mokyti be įpareigojančio skambučio ir pietums turėti bemaž valandą, kuri puikiai tinka knygos skaitymui...

Mykolas Jankaitis, Vytauto Didžiojo gimnazija:

Ko gero, nemaža dalis esate vykę kur nors, kur nieko nepažįstate, nežinote, kas ten laukia ir dvejojate, ar apskritai norite ten vykti. Taip aš pirmą rytą važiauvau į licėjų. Atvykau kokiomis dvidešimčia minučių anksčiau, nes nepaprastai bijojau pavėluoti, juk čia licėjus! Tik įėjęs į mokyklą pamačiau keletą stalų ir prie jų uoliai besimokinančius mokinius, vaizdas buvo neįprastas, bet aš ir tikėjausi išvysti ką nors panašaus. „Štai koks tas licėjus...“, -pagalvojau. Tačiau labai greitai paaiškėjo, kad licėjus yra daug daugiau nei tai. Labai šiltas priėmimas privertė mane nuo pat pirmos pamokos pasijauti šios mokyklos dalimi. Jau pirmą dieną pradėjau jausti norą mokytis, kas labai keista turint omenyje, kad kažko panašaus nejaučiau 11 metų, na, nebent labai retai. Nežinau, ar tai mokytojų dėka, ar, susidūrus su už save gerokai protingesniais bendraamžiais, tiesiog atsiradęs noras pasitempti. Iš tikro buvimas šiame mokslų katile prideda be galo daug motyvacijos, tačiau ne tik tas aukštas mokslo lygis licėjuje taip žavi. Nepaisant griūvančių sienų, mokyklos aplinka yra nepaprastai jauki. Galvos nekvaršina skambučiai, mokiniai neturi savęs varžyti uniformomis, beveik niekas nevėluoja. Poilsio kambarys, stalo futbolas, o dar maisto kainos! Žavinga. Ko gera viena iš unikaliausių vietų mokykloje – „Fm kiemelis“. Muzika per pertraukas tikrai praskaidrintų kiekvienos mokyklos kasdieninę rutiną.

Atsisveikinti su licėjum buvo skaudu – žinoma, neteko pajusti to tikrojo spaudimo, bet įspūdžių pasisėmiau lyg grįžęs iš geros kelionės. Licėjus ir buvo lyg visai kitą kultūrą turinti šalis, labai džiaugiuosi, kad man teko galimybė tai pažinti.

Gabrielės Černiauskaitės iliustracija

Lietuvos Moksleivių Kino Festivalis

„If it can be written, or thought, it can be filmed“*. Iš tiesų? Dažnas kino gerbėjas, mylėtojas ar bent jau šiek tiek kinui prijauciantis nesuabejojęs pažertų begales argumentų, oponuojančių S. Kubrikui, kad visgi kinas, kaip ir bet kuris „padorus“ menas, turi ribas. Galbūt tas, kuris šią meno šaką pažįsta, žvelgdamas į didžiųjų kino teatrų ekranus tvirtintų, kad nieko išradingesnio kaip „Pabėgimas iš Šoušenko“ (The Shawshank Redemption, rež. Frank Darabont) sukurti ir nebeįmanoma, kitas gal manytų, jog visa, ką galima nufilmuoti, jau įamžinta Stiveno Spilbergo (Steven Spielberg) ar kurio nors kito žymesnio režisieriaus filmuose. Tačiau ginčytis su Stenliu Kubriku kino kūrėjai veikiausiai nesiimtų. Juk kūrybos prasmė ir tikslas – vis iš naujo ieškoti ribų, peržengti senąsias ir atrasti naujas.

Balandžio 19 –ąją kino teatre „Multikino“ įvyko jau antrus metus gyvuojančio Lietuvos moksleivių kino festivalio baigiamasis renginys. Dalyvauti festivalyje panoro daugiau kaip trisdešimt jaunųjų kino kūrėjų iš visos Lietuvos, o žiūrovai didžiajame ekrane pamatė aštuonis, komisijai labiausiai patikusius, trumpo metro filmus. Žiuri šiemet solidi – įžvalgomis bei komentarais su žiūrovais renginio metu dalijosi aktorė Kristina Kazlauskaitė, kultūrinių laidų vedėjas bei filmų įgarsintojas Rytis Zemkauskas, kino režisieriai Jonas Tertelis ir Vytautas Katkus, TTVAM Komunikacijos katedros vedėjas Raimondas Paškevičius bei kino kritikas Gediminas Kutka. Gausi komisija turėjo išrinkti, kuris iš aštuonių atrinktųjų sumontuotas profesionaliausiai, kuris nufilmuotas gražiausiai, kuriame skambėjusi muzika išradingiausia ir kuris iš aštuoneto pats geriausias. Taip pat žiuri užduotis buvo ir apdovanoti originaliausios idėjos autorių, kūrybiškiausių režisierių bei įtaigiausių aktorių. Naujų ribų ieškojimas – jo gausu šiųmetinio festivalio dalyvių filmuose. Keliami ir nagrinėjami klausimai juose itin skirtingi, tačiau patrauklūs žiūrovams, nustebinę, gal net paskatinę ieškoti savų atsakymų.

Gytė Navikaitė

„**Uniforma**“ (The Uniform, rež. Vytautas Markūnas) – tai filmas, laimėjęs dviejose nominacijose. Pirmoji ir svarbiausioji – pripažinimas filmų filmu, kurio originalus garso takelis taip pat neliko nepastebėtas. Iš tiesų, šis puikiai sumontuotas, trumpametražis filmas nustebino savo subtilia vaizdo, muzikos bei idėjos derme. Mintį įžvelgti nesunku – nagrinėjama situacija, kai skirtingi, unikalūs žmonės tampa dauguma, sistemos dalimi, kai nustojama mąstyti, imama veikti. Pagrindinė herojė – mergina, kurios rytas prasideda kelione į darbą, vėliau pasirodysianti esant vidinės saviDestrukcijos priežastimi. Kameros funkcija šiame filmuke – sekti herojės žvilgsnį, rodyti vaizdus, kuriuos mato ji pati. Toks filmavimo būdas suteikia vaizdui įtaigos, leidžia žiūrovui įsigyventi į rodomą situaciją. Beveik viso filmo metu skamba muzika, žodžiai įterpiami tik keliose scenose, tačiau jų prasmė nesvarbi, kalba vartojama sustiprinti jausmui, tvyrančiai emocijai. „Uniforma“ – tai filmas, vertas nugalėtojo titulo. Žiūrovai, kaip ir komisija, jam ovacijų negailėjo.

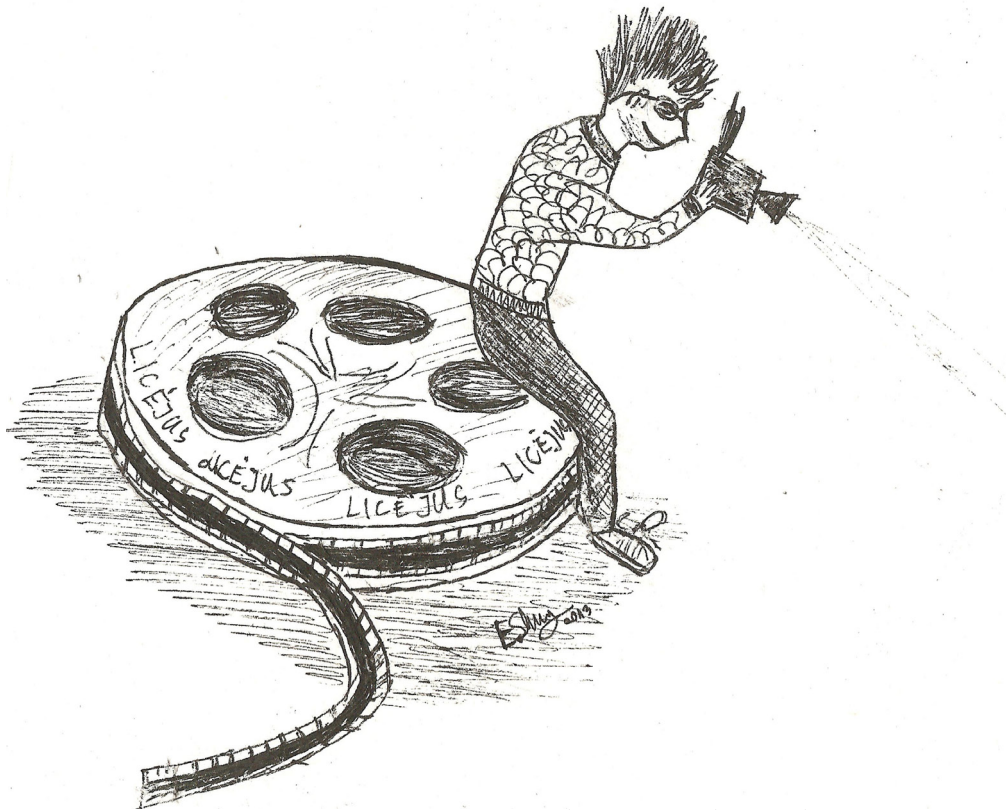
Dar vienas filmas, kurio idėja bei režisieriaus darbas labiausiai patraukė komisiją, – „**Raktai**“ (The Keys, rež. Ieva Morkūnaitė). Tai, kaip sakė komisijos narys, režisierius Jonas Tertelis, avangardinį – eksperimentinį kiną primenantis kūrinys. Jame kalbama apie (ne)teislingus pasirinkimus, jų pasekmes ir apie kiekvienam duodamą teisę pasirinkti iš naujo. Nagrinėti šį filmuką iš tiesų sudėtinga – veiksmo vieta nėra konkreči, šiek tiek mistiška, aktoriai tik iliustruoja idėją, jų charakteriai neplėtojami, herojai taria tik keletą žodžių, visa kita užpildo muzika, kuri, deja, nėra originali, bet „pasiskolinta“ iš kito gerai žinomo filmo „Mėnėsienos karalystė“ (Moonrise Kingdom, rež. Wes Anderson). „Raktai“ patraukia, suglumina ir verčia mąstyti. Šis trumpo metro filmas užminė mįslės, į kurias savo atsakymą turi rasti pats žiūrovas.

Šviesus ir jautrus šiemet geriausiojo vardą operatoriui pelnęs filmas „**Saldus vanduo**“ (Sugar Water, rež. Vytautas Markūnas). Tai dokumentinio kino bruožų turintis kūrinys, kuriame pasakojama keturmečio berniuko, vardu Prayer (angl. meldėjas; malda), istorija. Netikėta, tačiau „Saldus vanduo“ mus nukelia į Ruandą, tiksliau, į vieną šios šalies kaimų, kuriame trūksta geriamo vandens, tad filmo siužetas – tai Prayer kelionė šaltinio link. Filmu kūrėjas bei operatorius, kuris, beje, režisavo ir „Uniformą“, sugebėjo prieiti prie herojaus labai subtiliai, likti stebėtoju. Tai sukuria įspūdį, lyg kameros nebūtų, priverčia patikėti, kad viskas vyksta esamu laiku. Gaila, žodžius ir šiame filme kūrėjas iškeitė į muziką, o tai šiek tiek atitolina nuo rodomos realybės, vaizdą padaro iliustratyvų, filmukas tampa netgi artimesnis reklaminiam klipui. „Saldus vanduo“ tėra poros minučių trukmės. Dėl to žiūrovui neleidžiama visiškai įsigyventi į tai, ką jis mato. Tačiau nuostabu, kad tiek mažai sutalpinti šitiek daug. Džiugu, kad „Saldus vanduo“ patraukė ne vien žiūrovus, bet ir komisiją.

„**Vaita**“ (rež. Gintarė Žukauskaitė) šiemet pelnė apdovanojimą už geriausią montažą. Tai filmas, bene labiausiai nustebinęs ir komisiją, ir žiūrovus. Pagrindinė „Vaitos“ herojė – labradoro retriverė, kurios vardas, kaip ir filmuko pavadinimas, Vaita. Pasakojama istorija gana paprasta, siužetas nesudėtingas. Tačiau jį papildė skrupulingas operatoriaus darbas ir bemaž nepriekaištingas montažas. „Vaitos“ režisierė, Vilniaus licėjuje besimokanti dešimtokė Gintarė pristatydamą savo filmą festivalyje sakė, jog iki šiol džiaugiasi pasirinkusi tokį neįprastą herojų. Netikėtas autorės sprendimas ir idėjos bei profesionalumo dėmė šiai perspektyviai režisierėi vertai pelnė titulą už geriausiai sumontuotą filmą. Su tuo ir sveikiname Gintarę!

Apdovanojimą už geriausią vaidybą pelnė, kaip pati prisistatė, būsima aktorė, filmo „**Tu kalbėti rusiškai**“ (rež. Martynas Gucevičius) pagrindinė herojė Uršulė Bartoševičiūtė. Mergina įkūnijo kitatautę ir lietuvių kalbos nesuprantančią tarnaitę, kuri per klaidą atsiliepusi į namų šeimininkui skirtą skambutį dėl kalbos barjero nesugebėjo pašnekovui paaiškinti, jog šeimininkų nėra namie. Žinoma, siužetas komiškas, nors vietomis kiek lėkštas. Tačiau Uršulės vaidyba šiame filme buvo įtaigi ir įtikinama.

Verta paminėti ir filmus, kurie buvo atrinkti į finalinį LMKF renginį, nors titulų nepelnė. Tai filmas „**Eksper-tai**“, kurio režisierius Jonas Juškaitis mėgino imituoti pasaulinio garso režisierių Kventiną Tarantiną (Quentin Tarantino), o ypač jo filmą „Bulvarinis skaitalas“ (Pulp Fiction), taip pat režisieriaus Raigirdo Pernavo darbas „**Vagis**“ (The Thief), kuriame nagrinėjamos socialiai atskirtų jaunų žmonių problemos. Ir, galiausiai, filmas „**Mano Lietuva**“ (rež. Kęstas Litvinas), kuris tik dar kartą paskatino žiūrovus didžiuliuoti savo prigimtimi ir kilme.

Emilijos Strazdaitės iliustracija

„If it can be written, or thought, it can be filmed“*. Negi dar abejojate kino meno begalybe? Šiemet Lietuvos moksleivių kino festivalyje dalyvavę darbai kaip niekad skirtingi, kalbantys „neiškaltamomis“ temomis, iš naujo primenantys, o gal naujai supažindinantys. Tačiau visi filmai, kurie jau sukurti, dar kuriami, ar tie, kuriuos tik kurs, mums patvirtina tą patį: kinas – tai neapreišiamos galimybės, tereikia pasistengti sugalvoti idėją, išdrišti ją užrašyti, o tada...

Tylos! FILMUOJAM!

* „Visa, ką galima užrašyti ar sugalvoti, gali būti nufilmuota.“ Stenlis Kubrikas (Stanley Kubrick)

Kaip liceistai pažino Europą arba...

Ne paslaptis, jog licėjuje mokosi žingeidūs moksleiviai, kasmet dalyvaujantys mainuose tarp Lietuvos mokyklų ir visuomet grįžtantys kupini išpūdžių. Tačiau visuomet yra daug smagiau išvykti į kitą šalį, pamatyti kitokią kultūrą, mokyklą, kalbą ir tai lyginti su lietuviškosiomis tradicijomis. Šiais mokslo metais liceistai turėjo puikią progą išbandyti savo jėgas kalbėdami užsienio kalbomis Vokietijoje ir Prancūzijoje, o dalyvaujantys COMENIUS projekte – tobulinti anglų kalbos žinias Prancūzijoje bei Kipre.

Vilutės Zarembaitės nuotrauka

Rūta Šilgalytė, II a (dalyvavo mainuose su Wiesbadeno miestelio Oranienschule mokykla):

Sunku kalbėti visų mainų dalyvių vardu, bet, mano manymu, vertingiausias dalykas mainuose su Wiesbadeno Oranienschule mokiniiais buvo bendravimas. Jei ne lietuvių su vokiečiais, tai bent lietuvių su lietuviais. Kalba nebuvo barjeras: vieni sukaupę visą drąsą ir išmonę išdrįso prabilti vokiškai, kiti – kuo laisviausiai komunikavo anglų kalba. Ekskursijos, apsipirkimai, bendri užkandžiai bei paprasčiausias vaikštinėjimas po jau iki skausmo pažįstamas Wiesbadeno gatveles ir aikštes suartino net visiškai skirtingus žmones.

Neįkainojama patirtimi laikau gyvenimą vokiečių šeimose. Nuostabus jausmas, kai atsikeli ryte ir pusryčių tave kviečia šeima, kuri nuoširdžiai stengiasi tau atstoti Lietuvoje paliktąją (ir paruošia priešpiečių dėžutę, visai kaip namuose!). Vakaraus iki vėlumos netildavo kalbos – manęs eilinį kartą klausdavo, ar lietuvių kalba yra kažkas panašaus į rusų ar lenkų ir tikslindavosi, ar Lietuvos sostinė iš tiesų Vilnius, o aš jiems pasakodavau apie indoeuropiečių prokalbę ir baltus. Į savo namus priėmusi Schmidt šeima tikrai mažai ką žinojo apie mano gimtinę... Tačiau viskas nebuvo taip sausa, lygindavome, kaip yra ten ir kaip Lietuvoje, kalbėdavome apie šeimos tradicijas ir šventes, maistą bei religiją, įpročius, nacionalinius bruožus, mitus, daiktus... O vėliau sėsdavome žaisti stalo žaidimų ir tai būdavo vakarai, kuriuos menu su didele šiluma. Atsiguldavau į lovą miegoti ir suvokdavau, kad jau ir galvoti pradėjau vokiškai. Buvo labai keista, kad per tokį trumpą laiką įvyko kalbos persilaužimas. Jaučiausi puikiai, nes pradėjau suprasti greitą ir dažnai neaiškią vokiečių šneką. Man tai didelė pažanga.

Svečiuodamiesi Vokietijoje nuveikėme daug skirtingos veiklos. Ekskursijos, projektas, apklausa, baseinas, kinas, boulingas... Ekskursijos vokiečių kalba vieniems buvo lengvas iššūkis, kitiems – kietas riešutėlis, tačiau išmaniųjų priemonių ir kitų vaikščiojančių žodynų pagalba visi neaiškumai buvo išspręsti, o atmintyje išliko regėtų objektų išpūdžiai. Žinoma,

...įspūdžiai iš tarptautinių mainų

labiausiai įsiminė Wiesbadeno senamiestis ir Frankfurtas. Moksleivių kartu darytas projektas – laikraštis - taip pat leido pažinti tuos, kurių iki tol nespėjome pažinti ir, be abejonės, išbandyti savo jėgas rašyme vokiečių kalba.

Mano manymu, pamokų veltui nepraleidau, o pažinau naujų, laisvų, kitokių žmonių ir bent šiek tiek patobulinau kalbos įgūdžius. Su Julia (toks merginos, pas kurią svečiavausi, vardas) vis dar palaikau ryšį, pasidalijam naujienomis ir planais. Dažnai prisimenu akimirkas iš mainų, nes jos išties nepamiršamos. O jei paklaustumėte, ar dar kartą dalyvaučiau tokiuose mainuose, neabejotinai sutikčiau tai pakartoti!

Andros Bagdonaitės nuotrauka

Andra Bagdonaitė, TB1 (dalyvavo mainuose su Lycée Jacques Cartier mokykla Saint Malo miestyje):

Prancūzų kultūra visuomet mane žavėjo savo subtilumu bei romantiškumu, tad sužinojusi, jog licėjuje bus organizuojami mainai su mokykla iš Prancūzijos sutikau juose dalyvauti nė nedvejodama. Nuo tos akimirkos laikas tarytum skrieto praskriejo ir štai balandžio šeštą dieną kartu su dar 25 liceistais patraukėme į Prancūziją, Sen Malo miestelį, kuriame praleidome nuostabias bei įsimintinas šešias dienas.

Mainai vyko su Žako Kartjė mokykla, kurioje apsilankėme jau pačią pirmąją vizito Prancūzijoje dieną. Vos pamačius šią mokyklą kilo didžiulė nuostaba – ji buvo panašesnė ne į mokyklą, o į universiteto miestelį. Didžiulė teritorija, daugybė skirtingos paskirties pastatų, futbolo bei krepšinio aikštelių bei net 1500 mokinių. Šį pojūtį tik dar labiau sustiprino mokyklos tvarka – pamokos trunka pusantros valandos, tarp jų - ilgos pertraukos, o baigiasi jos dažniausiai jau pavakariais. Dar viena įdomybė – trečiadieniais pamokos baigiasi dvyliktą valandą, tad mokiniai turi visą laisvą dieną papildomai veiklai. Mums teko sudalyvauti tik vienoje pamokoje, tačiau ji sukėlė daug šypsenų bei teigiamų emocijų. Kartu kūrėme eiles prancūzų, lietuvių ir anglų kalbomis. Prancūziukams pamėginus skaityti lietuviškai, klasė leipo juokais – keistesnio lietuvių kalbos akcento dar neteko girdėti. Tačiau kas geriau suartina žmones, nei juokas?

Visą savaitę turėjome devynias galybes veiklos, tad nuobodžiauti tikrai neteko. Aplankėme Sen Malo senamiestį bei architektūrinius paminklus, nuvažiavome į netoliese esančius Reno, Dinano miestus. Taip pat turėjome galimybę apsilankyti garsiajame Švento Mykolo kalne, į kurį keliavome senuoju piligrimų keliu – pievomis ir molynais. Kad kelionių metu ne tik slampinėtume gatvėmis bei apsipirkinėtume, prancūzai paruošė mums nemažai įvairių užduočių, kurių dėka ne tik susipažinome su miestų istorija, bet ir mėginome prancūziškai bendrauti su vietos gyventojais. Stebino tai,

kad prancūzai labai noriai kalba tiek gimtąja, tiek angų kalbomis. Tad faktas, jog Prancūzijoje niekas nekalba angliškai yra tikrų tikriausias mitas. Be įkvepiančių kelionių taip pat lankėmes tarptautiniame teatro festivalyje „Fetlyf“, pristatėme prancūzams licėjų ir Lietuvą bei leidome laiką kartu su savo prancūzais ir jų šeimomis. Taip susipažinome su prancūziškomis šeimos tradicijomis, laisvalaikio leidimo būdais bei, žinoma, prancūziška virtuve. Nuostabu!

Bene labiausiai kelionės metu mane nustebino prancūzų mentalitetas bei vertybės. Skirtingai nei dauguma mūsų, lietuvių, šie žmonės spinduliuoja optimizmu, energija bei entuziazmu. Sugėbėdami kiekvienoje situacijoje išvelgti kažką teigiamo, jie nesureikšmina nesėkmių bei gyvena šia diena. Kaip pasakytų „centrinis“ Vilniaus jaunimas – YOLO. Dauguma prancūzų taip pat nesureikšmina ir mokslų – už gerus pažymius jiems daug svarbesni geri santykiai su draugais bei laisvalaikis (tai gerokai sukrėtė liceistus). Tą patį galima pasakyti ir apie jų tėvus, kurie nespaudžia vaikų mokytis ir leidžia jiems patiems atrasti savo kelią. Dėl viso šio laisvumo bei draugiškumo kelionės metu užmezgėme daugybę artimų draugysčių, tad atsisveikinant neliko nieko kito, kaip tik paašaroti bei ilgai ilgai mojuoti pro autobuso langus. Sentimentai.

Niekam netarėme: „Sudie“, sakėme: „Iki pasimatymo“. Juk šį spalį prancūzai atvyks į Vilnių ir licėjų, kur jų lauks ne ką mažiau įdomi ir spalvinga viešnagė. Tad nė viena draugystė nenutrūks tik prasidėjusi! Na, o dabar lieka tik laukti, toliau bendrauti su prancūzais ir gyventi kelionės prisiminimais. Juk ji buvo tikrai nepaprasta...

Bene daugiausiai liceistų dėmesio sulaukė dvejus metus trunkantis COMENIUS projektas „Tasting Europe“. Žavėtis yra kuo – mokiniai turi galimybę aplankyti Europos šalis (Prancūziją, Vokietiją, Kiprą, Šveicariją, Italiją), pažinti jų kultūras, atlikti įdomias užduotis ir susirasti šaunių draugų iš įvairiausių šalių. Šiemet mokyklos iš minėtų šalių galėjo siųsti savo mokinius į Prancūziją, Kiprą bei Lietuvą.

Martynas Ruzgas, III a (dalyvavo mainuose su Prancūzija):

Į Prancūzijoje vykusį Comenius projektą vykome sausio vidury. Žinoma, turbūt kaip ir visi dalyviai, turėjau daug lūkesčių, kurių dalis pasitvirtino, o dalis ne. Tikėjau patobulinti prancūzų ir anglų kalbas bendraudamas su užsieniečiais, iš arčiau pažinti prancūzų ir kitų dalyvių šalių kultūras, nes iki tol tokios galimybės neturėjau. Dar prieš kelionę girdėjau, jog atvykus į Prancūziją net ir nemokant kalbos derėtų bent porą žodžių pasakyti prancūziškai - taip neva lengviau „įtikti“. Taigi, stengiausi šeimoje bendrauti tik prancūzų kalba, domėtis jų kultūra, elgtis kaip pas juos priimta. Tačiau patys prancūzai man pasirodė esantys šiek tiek užsidarę ir šalti, ko nebūčiau pagalvojęs apie pietiečius. Nepaisant to, mokykloje ir miestelyje, kuriame gyvenome, buvo labai smagu: turėjome keletą užduočių, pvz. kalbinti vietinio turgaus prekeivius apie jų prekes, šeimos verslą, taip pat susipažinome su miestelio istorija, o šiltas oras žiemos metu sukūrė tikrų atostogų jausmą. Įspūdį paliko ir užsieniečių žvilgsniai į mus – lietuvius. Daugelis nieko nežinojo apie Lietuvą ir šios šalies istoriją, klausė, ar mes Lietuvoje kalbame rusiškai. Tai šiek tiek šokiravo, tačiau kartu leido pasijusti „tvirčiau“ – mes daug žinojome apie kitas šalis, kultūrą, net mokėjome šiek tiek jų kalbos. Taip pat, palyginus su užsieniečiais, visi penki lietuviai puikiai kalbėjome angliškai (tuo stebėjosi ir mokytojai). Suprantu, kad iš kelių sutiktų žmonių negalima spręsti apie visą tautą, tačiau savaitė Prancūzijoje leido susidaryti šią tokį įspūdį apie vakariečius, pietiečius, kaip mes vis dėlto nuo jų skiriamės ir kad Lietuva tikrai turi kuo didžiuotis Europos kontekste. Iš esmės, tokie projektai kaip šis yra puiki proga praplėsti akiratį ir, be abejo, patirti daugiau įspūdžių per savaitę, nei paprastai patiriame per visus mokslo metus.

Karolina Panto, III b (dalyvavo mainuose su Kipru):

Iškart po mokinių grįžimo iš Prancūzijos pradėjome ruoštis dar vienai šaliai – Kiprui. Sužinojusi, jog galimybę ten nukeliauti turiu ir aš, pradėjau labai jaudintis – bijojau, jog nepavyks rasti bendros kalbos su užsieniečiais, nerimavau dėl mane priimsiančios šeimos ir kitokių smulkmenų, tačiau viskas išėjo daug geriau, negu tikėjau. Pirmas dalykas, kuris labai nudžiugino išėjus iš oro uosto – drėgnas, gaivus, saulėtas Kipro oras. Tuo metu, kai kiti rašė sesijos egzaminus, galėjome pasidžiaugti palmėmis ir žaluma, kuri Lietuvą būtų aplankiusi tik po kelių savaitių ar mėnesių. Manoji šeima pasirodė labai šilta ir svetinga – vakarais kalbėdavomės apie įvairiausius dalykus, studijas, keliones, pomėgius, aš jiems pasakojau apie Lietuvos kultūrą (džiaugiausi, jog neteko išgirsti tokių klausimų, ar mes nesame Rusijos sudėtyje ir pan.), o jie man pristatė savąją ir aprodė Nikosiją. Žmonės Kipre – neskubantys gyventi, smalsūs (gatvėje sulaukėme be galo daug linksmų žvilgsnių ir klausimų, iš kur mes atvykę), besišypsantys, nepaisant to, jog tuo metu, kai mes atvykome, televizija rodė reportažus apie bankrutuojančius Kipro bankus. Čia be galo daug kačių, rozmarinai auga tiesiog gatvėje, pėsčiųjų perėjas visoje sostinėje galėtum suskaičiuoti ant pirštų, o gyventojai namuose laisvai vaikšto su batais,

kuriuos avi lauke. Nepaisant to, labai smagiai susipažinome su šios bei kitų šalių kultūromis per bendrus projektus, kuriuos paruošti turėjome mokykloje, tradicinio maisto pristatymus, diskutuodami apie žuvininkystę, klausydamiesi jūrų biologo pasakojimų, keliaudami po kitus mažesnius miestelius. Moksleiviai iš svetur buvo draugiški, nors labiausiai atsipalaidavę man vis dėlto pasirodė būtent kipriečiai.

Tokie projektai kaip „Tasting Europe“ padeda ne tik pamatyti kitas šalis, bet ir susipažinti su naujais žmonėmis, lavinti kalbos įgūdžius ir kūrybiškumą. Nors grįžtant namo turėjome šiokių tokių nesklandumų (dėl atidėto skrydžio parą teko praleisti Maskvos viešbutyje), kelionei dedu riebų plusą ir tikrai raginu visus dvejojančius pamiršti abejones ir sudalyvauti tokiuose projektuose nors kartą gyvenime. Tikrai verta!

Akimirkai mokyklinį suolą palikus

Kovo pabaigoje, 25-29 dienomis, kol dauguma liceistų atsipūtė po sesijos bei džiaugėsi pavasario atostogomis, likusi dalis, trumpam galėjusi pamiršti mokslo šaknis, žygiavo rinkti saldžiųjų vaisių. Vieni savaitę varstė seimo kabinetų duris, kiti tapo architektais, odontologais, teisininkais.

Visa ši iniciatyva – dalis „Ugdymas karjerai“ programos – „Išbandyk profesiją“. Įvairių įmonių duris atvėrė bei su savo profesijomis supažindino pačių liceistų tėvai bei alumnai. Projekte dalyvavusių mokinių teiravausi apie tai, kokių išpūdžių teko patirti.

Jonas Kavaliauskas (IIb) – socialiniai tyrimai įmonėje „Socialinės informacijos centras“:

Apie projektą sužinojau, kaip ir daugelis – per mokyklos administraciją ir mokytoją Linoretą Vasilevičienę. Esu daugmaž apsisprendęs, ką noriu studijuoti, todėlėjau tik išmėginti profesijos, kuri man pasirodė įdomi: socialinių (rinkos) tyrimų. Dvi dienas atlikau praktiką ir supratau, kad šis darbas visgi nėra man, tačiau negaliu sakyti, kad jis neįdomus. Pačios patalpos buvo super: naujausia įranga ir patogumą užtikrinanti infrastruktūra bei labai draugiškas darbuotojų kolektyvas. Tokie projektai man patinka, nes teorija yra viena, o praktika dažnai pasirodo esanti visai kitokia, nei įsivaizdavome, todėl svarbu moksleivius supažindinti su tikruoju norimos specialybės darbo pobūdžiu, kad jau pasirinkus, ką studijuoti, netektų gailėtis.

Andrius Paulauskas (IIe) ir Elena Paleckytė (IIb) – architektūra įmonėje „Unitectus“:

Andrius: Projekte pasirinkau architektūros sritį, kuri mane labai domino. Asmeniškai man tai – vienas iš variantų, ką studijuoti ateityje ir dirbti, kai pabaigsiu studijas. Ši profesija man atrodė reikalaujanti nemažai laiko, pastangų ir žinių, bet įdomi bei kūrybiška. Mano darbovietėje tikros praktikos lyg ir nebuvo, bet nemanau, jog jos ir reikėjo, kadangi stebėti, klausinėti ir klausytis žmonių, puikiai išmanančių šią sritį, buvo labai įdomu ir, mano nuomone, naudinga. Tai darydamas įmonėje „Unitectus“ sužinojau nemažai įdomios, reikšmingos informacijos, pamačiau, kaip atrodo visas darbo procesas architektų biuro viduje, buvau supažindintas su namų statybos procesu nuo pradžios (užsakymo) iki pabaigos (pastatymo), sužinojau nemažai apie pačią architektūrą kaip mokslą (ir meną), todėl labai džiaugiuosi turėjęs progą dalyvauti, susipažinti su draugišku „Unitectus“ architektų kolektyvu bei pažiūrėti, kaip visgi tie architektai dirba, kas mane labai domino. Todėl, nors praktikos neturėjau, to, ko tikėjausi, gavau su kaupu. Manau, jog toks šansas išbandyti save arba sužinoti apie dominančią sritį daugiau dažnai nepasitaiko, todėl visiems, kurie nori, patariu išbandyti kitais metais.

Elena: Sužinojusi, kad bus vykdomas toks projektas, labai apsidžiaugiau, nes tai buvo puiki galimybė iš arčiau susipažinti su dominančia profesija – architektūra. Praktiką atlikau architektūros įmonėje „Unitectus“, kurios darbuotojai labai malonūs, draugiški, tarp jų buvo ir baigusių licėjų. Mūsų praktikos vadovas Tumas parodė, nuo ko prasideda, kuo baigiasi pastato projektavimas, mieste parodė jų įmonės projektuotus pastatus. Iš kitų darbuotojų, kurie taip pat buvo malonūs, sužinojome ir kitų architekto darbo detalių. Vieninteliai trūkumai buvo tai, kad neteko pabandyti ko nors projektuoti ir tai, kad kai Tumas nebuvo šalia, o mes su Ugne, kuri atliko praktiką su manimi, kalbėjomės su kitais darbuotojais, atėjo įmonės direktorius ir gana piktai pasakė kažką panašaus į: "Balius baigtas. Jei norit, galit žiūrėt, bet nekalbinkit, jie (darbuotojai) ir taip nieko nespėja". Tad teko gana ilgai vartyti didžiulius architektūros naujienų žurnalus. Na, bet jie buvo įdomūs, tad nieko tokio. Taigi, praktika man tikrai patiko, neatgrasė nuo architektūros.

Monika Palionytė (Ib) – „Seimas gyvai“:

Aš dalyvavau Lietuvos Respublikos Seimo praktikos savaitėje „Seimas gyvai“. Šios praktikos tikslas buvo dualinis mokymas, žinių, gaunamų mokykloje, pritaikymas gyvai. Mane labai sudomino šis projektas, norėjau pasinaudoti galimybe išbandyti save, galvojau, kad gal tai padėtų suprasti, kuo noriu būti. Labai patiko, kad visą savaitę galėjau praleisti Seime, eiti į visus posėdžius, partijos susirinkimus. Gal šiek tiek nepasisekė su man paskirtu Seimo nariu (globėju), nes jis buvo labai užsiėmęs, todėl negalėjo man skirti daug laiko. Tačiau vis tiek buvo verta sudalyvauti šiame projekte, gavau patirties, praktikos diplomą. Manau, tikrai verta tęsti tokius projektus ir tikiuosi, kad kitais metais galėsiu išbandyti kitą veiklą.

Getrūda Verikaitė (IIIa) – odontologija įmonėje „Sveika pradžia“:

Jau ilgą laiką svarsčiau, kuo norėčiau užsiimti, kai baigsiu mokyklą, tačiau niekaip negalėjau pasirinkti, kas mane

šviečiau helio lempa – tai labai įdomi patirtis, nes reikėjo greitai išmokti prisitaikyti prie Rūtos darbo stiliaus, stengtis jai netrukdyti ir nepakenkti pacientui. Mažiau maloni odontologo darbo dalis – dantų chirurgija. Teko pamatyti, kaip mergaitei atliko danties šalinimo procedūrą. Po šios darbo dienos gavau nemažai naudos – svarbiausia, jog pamačiau, kaip odontologas dirba ir kokių savybių reikia, norint juo tapti. Manau, jog projektas „Išbandyk profesiją“ naudingas ir padedantis apsispręsti dėl būsimos profesijos, nes galime daug girdėti apie specialybes, tačiau tik pamatęs ir pabandęs tą darbą atlikti, asmeniškai susipažįsti su profesija, pamatai jos privalumus ir trūkumus, kas leidžia pačiam nuspręsti, ar norėtum ateityje būti tokios srities specialistu.

Gabrielė Gecevičiūtė (IIIb) – teisė įmonėje „Ince&Co“ (Monakas):

„Ugdymo karjerai“ projektas šiais metais man tapo labai įsimintinu įvykiu. Dar vasario mėnesį draugė parodė skelbimą, kuriame buvo siūloma dalyvauti atrankoje į teisinę praktiką „Ince&Co“ kompanijoje, Monake. Kadangi svarsčiau galimybę studijuoti teisę, man tai atrodė labai naudinga tiek pažinimo, tiek perspektyvų stojimui į užsienį prasme. Tikėjau, kad visų pirma suprasiu, ar teisinis darbas man tinka, ir, kad tai galės būti puikia detale mano motyvaciniam laiške, kurį netrukus reikės rašyti, jei stosių į Jungtinės Karalystės universitetus.

Taigi, rašiau šiai atrankai motyvacinį laišką anglų kalba ir patekau tarp trijų licėjaus kandidatų, kurių laiškus siuntė į kompanijos Londono biurą ir, laimei, būtent mane pasirinko kaip tinkamą kandidatę šiai praktikai atlikti. Iki kelionės liko vos pora savaitžių, per kurias buvo suderintos mano kelionės detalės – užsakytas viešbutis ir skrydžiai, aptarta, ar reikės papildomai kažką pasiruošti. Kelionės laikas: nuo kovo 24-tos iki kovo 28-tos dienos, o dirbau tris dienas – kovo 25, 26 ir 27. Kol ruošiausi, jaučiau ypatingą palaikymą ir rūpestį iš mokytojos Linoretos.

Atvykusi į Monaką, stebėjau ne tik šalies vaizdais ir kultūra, bet ir žmonių tarpusavio santykiais. Mano „darbdaviai“

labiausiai domina. Tada mane pasiekė žinia apie projektą „Išbandyk profesiją“, į kurį užsirašiau net neabejodama, jog tai man padės pasirinkti profesiją. Norinčių dalyvauti projekte buvo nemažai, todėl aš išsigandau, pamačiusi, kad lapelius su profesijomis reikia čiupti greitai, nes apskritai praleisi progą „išbandyti profesiją“. Toje sumaištyje pirmiausia išgirsta profesija buvo odontologija, ir aš, taip pat, kaip visi, pradėjau bėgti prie to lapelio... Taip gana atsitiktiniu būdu pasirinkau odontologiją ir vieną dieną praleidau klinikoje „Sveika pradžia“ su odontologe rezidente Rūta Telišauskaite. Labai lengvai ir greitai susibičiuliavome, klausinėju įvairiausių dalykų ir ji maloniai atsakinėdavo. Mano praktika truko visą šeštadienį, nuo dvyliktos iki septintos valandos vakaro. Visą dieną jos kabinete kas valandą keitėsi pacientai, visi skirtingi, visi su savomis istorijomis. Tai vienas iš man itin patikusių dalykų – dirbdamas odontologo darbą daug bendrauji su žmonėmis, su jais susipažįsti. Taip pat patiko, jog kabinetas visuomet sterilus, po kiekvieno paciento reikdavo dezinfekuoti visus daugkartinio naudojimo prietaisus, įrankius įmerkti į dezinfekcinį skystį – tai buvo viena iš mano pareigų. Džiaugiuosi tuo, kad Rūta leido pabūti jos asistente – padavinėjau įrankius, reikiamas medžiagas, siurbdavau paciento seiles,

buvo ypač malonūs ir priėmė mane kaip sau lygią, o ne kokią nepatyrusią moksleivę. Aišku, toks požiūris užkrovė ir nelengvas užduotis bei šioji tokią atsakomybę – dalyvavau susitikimuose su klientais, manęs prašė pakomentuoti, pažymėti pastabas juodraštinuose sutarčių variantuose, gavau pabandyti parašyti ieškinį, ieškojau informacijos, reikalingos tuometėms Monako biuro byloms, turėjau nemažai išmokti apie sutarčių sudarymą ir iš elektroninių dviejų pusių susirašinėjimų nustatyti, ar, mano manymu, tarp jų įsigaliojo sutartis, o tuomet galėjau palyginti savo išvadas su teisėjo išvadomis (buvo labai malonu, kai mano sprendimas, kad sutartis įsigaliojo, sutapo su teisėjo sprendimu).

Per tas kelias dienas šiek tiek susipažinau su Monaku, nors daug laiko užsiimti turistiniu pažinimu neliko – dirbdavau nuo 10 iki 17 val. ir visai pavargdavau, susidurdama su tokiomis neįprastomis man užduotimis. Tačiau sužinojau labai daug apie teisininko darbą, skirtingas teisininkų rūšis Jungtinėje Karalystėje, karjeros perspektyvas. Žinau, kad šios dienos mano atmintyje išliks kaip vienos neįprasčiausių ir įdomiausių gyvenime.

Manau, kad šis projektas – neįkainojamos patirties galimybė licėjaus moksleiviams. Nuoširdžiai tikiuosi, kad jis ir toliau bus vykdomas, padės moksleiviams susipažinti su galima ateities profesija, įgyti šioji tokį pranašumą stojant į universitetus. Tikiuosi, kad jis plėsis bei tobulės, kad į jį įsitrauks vis daugiau alumnų bei tėvelių, nes būtent tokia veikla geriausiai mokiniams padeda nuspręsti, ar jie renkasi tinkamą kelią ateičiai.

Akademiniis „Disneilendas”

Visi esame girdėję apie Kembridžo ir Oksfordo universitetus – dvi Jungtinėje Karalystėje įsikūrusias mokslo šventoves, kurios dažnai vadinamos vienu jungtiniu Oksbridžo vardu. Gyvuojančios daugiau nei 800 metų, užimančios pirmąsias vietas geriausių universitetų reitinguose, įsileidžiančios tik protingiausius ir gabiausius, šios aukštojo mokslo įstaigos neretai tampa ambicingo moksleivio siekiamybe. Licėjaus alumnai, pasirinkę bakalauro studijas Kembridže – Gabrielius Glemža (XVII laida, studijuoja ekonomiką), Vainius Ūdra (XIX laida, inžinerija), Rūta Valaitytė (XIX laida, archeologija ir antropologija), bei Oksforde – Tadas Kriščiūnas (XX laida, matematika ir filosofija), Ignas Rubikas (XVIII laida, filosofija) – mielai sutiko papasakoti apie savo universitetus ir pasidalinti patirtimi.

Koks žmogus yra laukiamas Oksbridže?

Gabrielius: Man atrodo, kad čia yra laukiama arba tikrų genijų (kurie sudaro kokius 5-10 proc. studentų) arba ganėtinai įvairiapusiškų žmonių su šiek tiek košės puodynėje tarp ausų. Jei esi tikrai, tikrai, tikrai labai kietas/-a (aš nesu) – gali būti ir visiškas sociopatas/-ė, ar dar koks velnias. Visais kitais atvejais iš studentų yra tikimasi įvairiapusiškumo, noro mokytis ir entuziazmo visose gyvenimo srityse, ne tik moksluose. Statistiškai įstoti tikrai nėra taip jau ir sudėtinga (įstoja apie 17% stojančių lietuvių), bet reikia nepamiršti, kad stoja tikrai pajėgūs moksleiviai. Iš kitos pusės, kas nestoja – tas neįstoja.

Tadas: Tesu pirmakursis, o ne už naujų studentų priėmimą atsakingas pareigūnas, bet, mano ir daugelio kitų nuomone, svarbiausi dalykai - (1) matomas entuziazmas ir meilė savo dalykui bei (2) atvirumas naujoms idėjoms ir gebėjimas jas kritiškai priimti, būtent šiuos dalykus tikrina interviu metu. Interviu tikslas dažnai būna patikrinti studentą srityje, su kuria iki tol nebuvo susipažinęs. Matematikos interviu susideda iš uždavinių sprendimo; dažniausiai dėstytojai duoda kokius nors lengvus (lengviausius), olimpiadinius uždavinius primenančius, nesudėtinga teorija paremtus, bet „gudrumėlio“ reikalaujančius uždavinius. Filosofijos interviu – tai pusvalandžio trukmės filosofinė diskusija arba kokių nors loginių mąstymų tikrinančių žaidimų/užduočių vykdymas. Abiem atvejais svarbu aktyviai reaguoti, nesislėpti nuo naujų problemų, garsiai mąstyti, bandyti prie užduotį apsvarstyti įvairiais aspektais. Iš tiesų, net matematikoje nėra privaloma iš karto atsakyti - nežinant atsakymo, galima garsiai pamąstyti, kokia kryptimi reikėtų judėti, ir dėstytojai patars, kreipdami jūsų argumentus link tikslo.

Be atvirumo ir guvumo yra dar viena mirtinai svarbi savybė, kurią reikėtų išsiugdyti prieš čia atvažiuojant. Jos netikrina interviu metu, nes to padaryti neįmanoma, tačiau, kalbu iš patirties, be darbštumo ir gerų laiko planavimo įgūdžių bus tikrai sunku. Tad tikrai pravartu dar mokykloje užsiimti daugybe veiklos ir bandyti susidėlioti aiškią dienotvarkę; be jos niekada nespėsite į įdomiausius renginius ar deramai atlikti užduočių „tutorialams“, kas turės neigiamos įtakos arba gerai nuotakai, arba savigarbai.

Vainius: Kembridže laukiami visi! ...kurie yra smalsūs ir nusiteikę mokytis tai, kas jiems įdomu. Čia yra pačių įvairiausių žmonių ir kiekvienam norinčiam verta pabandyti čia studijuoti. O jei norėtumėt sužinoti daugiau, labai kviečiu dalyvauti mūsų organizuojamame projekte „Academic Brother“, kur moksleiviams, norintiems pabandyti stoti į Kembridžo ar Oksfordo universitetus, paskiriamas „mentorius“ (padėjėjas), galintis papasakoti tikrai daug daugiau (čia truputį reklama, bet registracija turėtų prasidėti kažkur gegužės 15d. – academicbrother.lt).

Ar tiesa, kad lengviausia įstoti ir dažniausiai į Oksbridžą patenka tie, kurie yra pelnę medalius tarptautinėse olimpiadose ar pan.?

Rūta: Ko gero, tiesa. Jokios statistikos tikrai neturiu, tačiau iš bendravimo su lietuviais jaučiasi, kad daug kas yra dalyvavę tarptautinėse olimpiadose, ir dabar dar padeda organizuoti valstybines olimpiadas. Bet yra labai didelis „bet“. Dalyvavimas (ir laimėjimai) tikrai nėra būtini, galbūt labiau padeda „tikslukams“, o humanitarams, tokiems kaip aš (studijuojau archeologiją ir antropologiją) tų olimpiadų net nėra labai daug. Didelis lietuvių olimpiadininkų procentas galbūt susidarė ir todėl, kad žmonės dalyvaudami įvairiose olimpiadose jau žino savo vertę ir gabumus ir tiesiog drąsiau stoja į Oksbridžą. Asmeniškai aš, ko gero, nesu dalyvavusi jokioje olimpiadoje nuo 8 klasės ir tai man tikrai nesutrukdė

Kembridžo ir Oksfordo universitetai iš arčiau

įstoti. Todėl labai svarbu, kad žmonės, kurie neturi jokių „oficialių“ nuopelnų, nebijotų gerų universitetų. Stojant į humanitarinius ar socialinius mokslus, tikriausiai daugiausia dėmesio skiriama asmens brandai (kuri pasimato iš PS ir interviu), motyvacijai, ir, aišku, žiūrima į pažymius.

Kokie dalykai labiausiai nustebino ar vis dar stebina Oksbridže?

Gabrielius: Socialinių klasių ryškumas britų studentų tarpe. Niekada negalvojau, kad išsivysčiusioje šalyje gali išlikti tokia stipri edukacinė atskirtis. Žmonės mokosi čia, nes jų tėvai mokėsi čia, o pastarųjų tėvai mokėsi čia, nes jų tėvai darė tą patį ir taip iki begalybės. Iš kitos pusės, daug protingų jaunuolių iš valstybinių mokyklų net nesiunčia paraiškų į Oksbridžą, nes ši vieta „ne jiems“. Universitetas turi kalną programų, kurios orientuotos būtent į tokius moksleivius. Jomis siekiama parodyti, kad Kembridžas (ir Oksfordas) yra atviras visiems gabumų turintiems žmonėms, bet šita šalis sunerta iš seno tvido ir pokyčiai vyksta labai lėtai. Ta prasme Oksbridžas labai skiriasi nuo licėjaus, kuris yra daug „sveikesnis“ moksleivių įvairovės požiūriu.

Ignas: Stebina tai, kaip detalėmis ir neapčiuopiamais dalykais kuriama tikrai šauni mokymo sistema. Geras universitetas yra unikalus dalykas tuo, kad sunku pasakyti, kas konkrečiai jį daro tokiu geru. Iš dalies, manau, tai lemia socialinė mokymosi prigimtis. Mokymosi standartą nusižiūri ir lygini su savimi pagal kitus studentus, jie – pagal tave, tad gabūs studentai vienas kitą papildo ir skatina; visa tai palaiko ir dar labiau sustiprina universiteto istorija ir kuriamas mitas apie „challenging courses“, kuris tampa savaime išsipildančia pranašyste. Kartais atrodo, kad tai – lyg ore kabantys tiltai, galintys bet kada sugriūti. Tačiau kažkaip visa tai išsilaiko jau daug šimtų metų. Man tai paslaptis.

Rūta: Britiška kultūra, senosios universiteto tradicijos. Kembridžas ir Oksfordas tikriausiai buvo pagrindiniai įkvėpimo šaltiniai J. K. Rowling, bekuriant pasakojimą apie Harį Poterį. Dalis studentų mokosi ir gyvena tarp gotikinių ar neogotikinių skliautų. Per oficialius renginius dėvimos specialios mantijos, formalios vakarienės koledžuose pradeda mos lotyniškėmis frazėmis. Kartais tikrai atrodo, kad per tuos 800 metų, kol universitetas veikia, nedaug kas ir pasikeitė. Tiesa, visa magiška universiteto aura ir specifinė kultūra turi ir negatyviąją pusę, nes dažnai yra susijusi su britų aukštesniosios klasės tradicijomis. Prie britiškos kultūros taip pat reikia priprasti, nes žmonės yra uždaresni nei lietuviai ir pernelyg mandagūs. Kartais erzina „small talk“ kultūra ir dirbtinės šypsenos, bet prie to galima priprasti. Tiesa, labai retai viskas pasakoma aiškiai, tiesiai ir į akis. Kartais tikrai tenka pasukti galvą bandant suprasti, ką iš tiesų reiškia dėstytojo komentaras prie esė prasidedantis: „This is an excellent essay...“.

Tadas: Nustebino daugybė dalykų, visų jų nei suminėsiu, nei verta suminėti. Papasakosiu vieną istoriją, iliustruojančią keistą turbūt grynai britišką kontrastą tarp neva nuoširdaus, paprasto humoro ir stulbinančio formalumo, keistų, nereikalingų, beprasmių senų tradicijų.

Be to, kad mus priėmė į universitetą, vieną pirmųjų savaičių reikėjo pereiti vadinamą matrikuliacijos ceremoniją. Norint oficialiai (ir legaliai!) būti universiteto nariu, ji privaloma. Tam, kad studentas būtų praleistas į pastatą (Sheldonian Theatre), kuriame vyksta ceremonija, jis turi būti apsirengęs pagal labai griežtą aprangos kodą. Jei durininkas pastebi kodo neatitinkančią detalę, studentas nėra įleidžiamas. Reikia pačiam nusipirkti visus reikalingus drabužius.

Taigi, išaušo matrikuliacijos diena, ir visi koledžo studentai pajudėjo link Sheldonian Theatre. Kaip čia įprasta, pradėjo pliaupti lietus. Kadangi jokių striukų nešti nebuvo galima, visi kiaurai permirko. Pakeliui, einančius su tais šiaip jau visiškai nebenaudojamais, visiškai keistais ir neaišku kodėl dar vis griežtai reikalaujamais dėvėti kostiumais, mus fotografo turistai. Stoją automobiliai, atsidaro langai ir blyksi blyksės. Atėjus į Sheldonian Theatre ir atsisėdus, kažki koks aukštas universiteto pareigūnas pasakė vieną lotynišką frazę, paminėjo, kad kažkada ji turėjo reikšmę, tuomet pajuokavo, kad mūsų kepenų vakare laukia didelis krūvis, ir po 10-ies minučių liepė skirstytis. Va ir visa matrikuliacija. Kitą rytą atsibudau (priedo prie ir šiaip „geros“ savijautos) su temperatūra. Nes kiaurai permirkau ir peršalau. Sirgau visą savaitę. Ir, be abejo, ne vienas.

Įdomumo dėlei: tuos pačius keistus drabužius reikės dėvėti ir egzaminų metu. Kadangi egzaminai vyksta vasarą, su jais, kaip man pasakojo, būna ganėtinai karšta. Žmonės, sako, egzaminų metu dėl to karščio, sumišusio su nerimu,

Akademiniis „Disneilendas”

alpsta. Medicinos studentai egzaminų metu turi imti kraują, ir taip, tą irgi daro su „gown“!.. Toks tad tas autentiškas britiškumas, visos tos britiškos tradicijos, karalienė, telefono būdelės, raudonų plytų namai ir t.t. Girdėjau labai taikliai Oksfordą apibūdinantį posakį: akademiniis disneilendas.

Vainius: Vienas dalykas, kad čia ne tik pastatai išlikę šimtus metų nepakitę, bet ir tradicijos, kurių laikomasi kasdieniam gyvenime – pradedant tuo, kad paskaitų savaitę prasideda ketvirtadienį ir baigiasi trečiadienį, ir baigiant tuo, kad kartą per savaitę apsivilkus kostiumą ir mantiją eiti pavalgyti formalios vakarienės į haripoterišką salę yra visiškai normalu. Kitas dalykas, kad studentai čia ne tik daug mokosi, bet ir daro viską, ką galima suspėti. Čia yra virš pusės tūkstančio įvairių klubų ir bendrijų nuo kvidičo žaidėjų iki kompiuterinių žaidimų mėgėjų, tad kiekvienas, turintis kokį nors pomėgį gyvenime, suras savo bendraminčių. Tarp šių bendrijų yra ir lietuvių bendrija, kuri yra žiauriai smagi, šilta ir aktyvi!

Kokia sistema paremtas mokymosi procesas Oksbridže?

Ignas: Oksbridžas labiausiai didžiujasi savo „tutorialų“ sistema – dirbantys mokslinį darbą tyrėjai tiesiogiai įsitraukia į bakalauro kurso studentų mokymą, mokydami juos praktiškai asmeniškai, dviejų – trijų žmonių grupelėmis. Tai galiausiai atsiperka – trečiaisiais metais nutinka, kad tie patys studentai jau gali argumentuotai ginčytis su savo dėstytojais kaip lygūs su lygiais.

Paskaitų yra nedaug (bent jau psichologijoje ir filosofijoje), dažniausiai jos padeda susidaryti bendrą dalyko vaizdą, kurį tuomet užpildai detalėmis, savarankišku skaitymu, kurio čia yra tikrai nemažai. Nors bendravimo su dėstytojais norėtusi ir daugiau, visgi į tą valandą pokalbio per savaitę dažnai sutelpa visas tavo savaitės darbas. Viskas labai centruota, niekas nešvaisto nei tavo, nei dėstytojų laiko.

Kokie yra studijų Oksbridže trūkumai?

Gabrielius: Čia yra tikrai labai mažai laiko kvailoms saviveikloms, kurias aš taip mėgau mokykloje. Be to, yra tikrai nemažai nosis užrietusių žmonių. Galiausiai, žvėriškas tempas kartais priverčia žmones pavirsti dideliais akademiniiais pragmatikais – nesant laiko holistiniam disciplinos pažinimui yra koncentruojamasi tik ties egzaminuojamomis dalimis.

Tadas: Neigiamas aspektas – keistoka egzaminų sistema. Nėra jokio nuolatinio vertinimo, vienintelis faktorius, lemiantis galutinį pažymį – keli egzaminai metų gale, iš viso tik apie 15 valandų rašymo. Ir tiems egzaminams, bent jau matematikoje, reikia žinoti kiekvieną smulkmeną, išminktą metų eigoje – ne visas jas net deramai akcentuoja. Tad susidaro keistas psichologinis spaudimas – viena vertus, didžiąją mokslo metų dalį vyksta labai neformalus ir malonus mokymasis, tačiau visuomet žinai, kad metų gale absoliučiai visą kurso įvertinimą lems 3-ų valandų egzaminas (iš viso jų, konkrečiai Maths & Philosophy studentams, yra 5-i).

Vainius: Nors Kembridže, kaip ir visur Anglijoje, mokomasi iš esmės vienos srities be papildomų laisvųjų dalykų, tačiau šis universitetas išsiskiria tuo, kad pirmaisiais – antraisiais metais tos srities moko nepaprastai plačiai ir įsigilinama į ką nors konkretaus tik paskutiniaisiais metais. Tai gali būti mažiau naudinga žmonėms, kurie labai tiksliai žino, ką nori veikti gyvenime, bet yra labai geras variantas didžiąjai daugumai kitų. Tarkim, pažįstu merginą, norėjusią studijuoti biologiją, o vėliau pasirinkusią geologiją!

Kokie didžiausi skirtumai tarp studijų Vilniaus universitete ir Kembridže?

Rūta: Studentų ir dėstytojų motyvacija. Studijų programoje, kurioje studijavau Vilniaus universitete, pagrindinė problema, mano nuomone, buvo per didelis studentų kiekis. Dalis įstojusių studentų yra tikrai nemotyvuoti ir neturi reikalingų pamatinių žinių. Tai natūraliai demotyvuoja dėstytojus. Be to, kadangi universitetui finansiškai palanku išlaikyti didelį studentų kiekį, dėstomi kursai derinami prie prastesniųjų, o ne geresnių studentų, kurie gali sau papildomai sėdėti bibliotekoje, bet jaučia, kad jų įgyjamos papildomos žinios niekam neįdomios. Čia studijos tiesiog aukštesnio

Kembridžo ir Oksfordo universitetai iš arčiau

lygio ir reikalauja daugiau darbo ir pastangų. Taip pat labai skiriasi dėmesio kiekis, kurį studentas gauna iš universiteto. Papildomai prie paskaitų studentams organizuojamos „supervizijos“ (konsultacijos) nedidelėse grupelėse (2 – 4 studentai vienam akademikui). Intensyvus socialinis – akademinis gyvenimas – organizuojama labai daug viešų paskaitų, diskusijų, seminarų. Veikia labai daug įvairių studentų bendruomenių.

Ar dabar, jau studijuodamas, gali pasakyti, kad realybė pateisino anksčiau turėtus lūkesčius?

Ignas: Ne pateisino – gerokai pranoko! Stojau su jaunatvišku labai kritišku perfekcionizmu – tikėdamasis, kad visi ten bus tobuli ir viskas bus taip, kaip aš įsivaizdavau. Žinoma, taip nebuvo, tad pradžioj teko nusivilti. Tačiau ilgainiui supratau, kad gilios bendruomenės ir vietos, kaip Oksfordas, neatsiskleidžia greitai – jų pažinimui reikia pastangų, laiko ir atvirumo. Tik dabar, baigdamas antrus metus, imu suprasti, kokia nesuvokiama yra universiteto bendruomenės įvairovė, ir kad tai daug didesnė vertybė, nei „tobula“ bendruomenė, atitinkanti visus projektuojamus lūkesčius. Tokia bendruomenė neleistų pažinti pasaulio, skirtingų požiūrių, o tik uždarytų tave į tavo išankstinių nusistatymų burbulą. Tuo tarpu Oksforde reikia labai stengtis, jei nori išsisukti nuo gyvenimo įvairovės – ji dažniausiai pati ateina pas tave. Na, ir žinoma, visa kita – mokslų kokybė, užklasinės veiklos gausa, ilgos atostogos, puikūs koledžai, ankstyvas pavasaris, ir t.t. Visa tai džiugina dūšią.

Dorotėjos Noreikaitės iliustracija

Menas pasirinkti meną

„Kiekvienas yra menininkas, bet tik menininkai tai žino.“ Tačiau netgi tai žinodami, kai kurie menininkai bijo save realizuoti ir daryti tai, ką nori daryti.

Tokių menininkų yra ir licėjuje. Vieni yra nepastebimi, kiti reiškiasi ir rodo savo gabumus ten, kur tik sugeba. Vis dėlto didžioji dalis jų nė nemąsto atsiskleisti kur kas platesnėje srityje, gilinti žinias studijuodami menų profesijas. Nors dauguma menininkų liceistų bijo rinktis studijuoti teatrą, kiną, muziką ar dailę, nes tai daugelio akimis atrodo „nerimtos“ ir nepelningos specialybės, tačiau riziukuoti visuomet verta.

Nora Marazaitė, XX laida

Stojau į licėjų įsitikinus, kad studijuosiu mediciną ir būsiu chirurge. Kaip tik 9-oje klasėje turėjau baigti muzikos mokyklą ir tada planavau visą atsiradusį laisvą laiką paskirti mokslams, tačiau kasmet muzikos man trūkdavo vis labiau. Konkursuose, muzikos pamokose ir grodama namuose praleisdavau didžiąją laiko dalį ir toks darbas buvo ne tik įdomus, bet ir džiugino. Kas dieną man vis labiau aiškėjo, kad reikia rinktis muzikos studijas.

Galėjau pasirinkti studijuoti fortepijono skyriuje, tačiau buvo viena problema: mano fiziniai duomenys (pirštų ilgis) yra nepakankami atlikti visam profesionaliam fortepijono repertuarui, o jei negali konkuruoti su geriausiais, nėra jokios prasmės būti muzikante. Muzikai vidutinybių nereikia. Tai ne tokia sritis, kur galima kopti karjeros laiptais vien kasdien ateinant į darbą – karjerą arba turi, arba ne. Pasirinkau kompoziciją, nes, viena vertus, tai protinio darbo reikalaujanti specialybė, kuri mane žavi, o kita vertus, negalima pamiršti ir buitinių reikalų – įsidarbinimo galimybių daug daugiau.

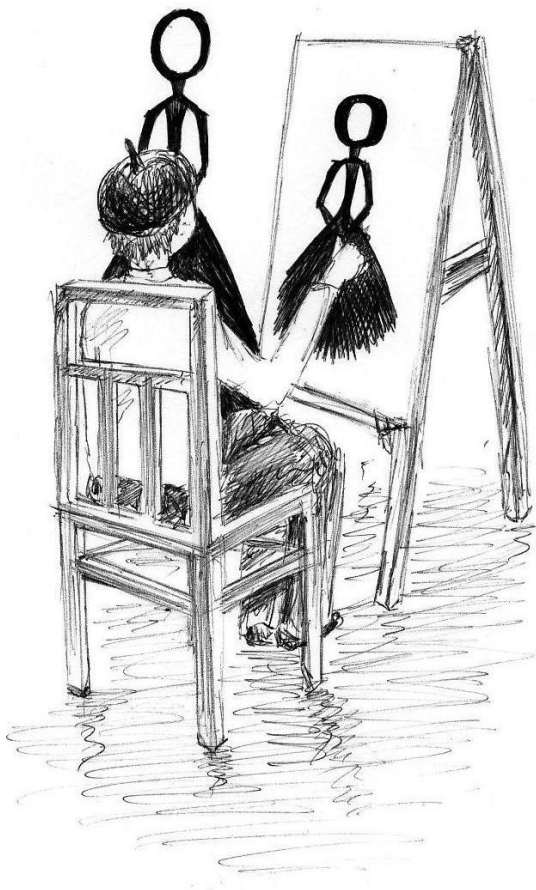
Norėjau studijuoti ne Lietuvoje, todėl pradėjau domėtis šiuolaikine muzika, kuria gyvena didžioji dalis tarptautinės menininkų bendruomenės. Deja, Lietuva, priešingai nei daugelis kitų užsienio šalių, nuo šiuolaikinės muzikos yra atsilikusi bene puse šimtmečio. Lietuvoje kompozicijos mane mokė tikrai puikios mokytojos, tačiau turėjau tik keletą metų iki stojimo į universitetą pasivyti tuos, kuriems tokia muzika ir kūryba buvo įprasta. Muzikos mokykloje peršokau metus, kad baigčiau ją anksčiau, siunčiausi anglišką knygą iš interneto, pirkau jas išvažiavusi, mokiausi teoriją ir muzikos psichologiją bei sociologiją, išmokau groti fleita ir violončele, kad pati pažinčiau instrumentus, kuriems rašau. Tris kartus gavau stipendiją ir važiauvau į Ameriką vasaros kompozicijos kursams. Pirmą kartą buvo atlikti mano kūriniai. Dabar, pažiūrėjus į pirmus savo darbelius, pasidaro truputį gėda, bet manau, kad visi kompozitoriai turi tokių pirmų prisvilusių blynų.

Pasiektas rezultatas – šiais metais įstojau į Royal Scottish konservatoriją. Mokslai prasideda rugsėjį, todėl turiu metų pertrauką. Išmokau groti ir saksofonu, parašiau keletą kūrinių, perskaičiau kalną knygų apie muziką. Neabejoju, kad įstojus vis tiek išryškės daug skirtumų tarp manęs ir tų, kurie visą laiką gyveno klausydamiesi šiuolaikinės muzikos, bet, tikiuosi, tai bus mano privalumas.

Visiškai nesigailiu pasirinkusi tokią specialybę. Žinoma, buvo dvejonų, bet aš pasirinkau tai, dėl ko galiu dirbti visą parą, kas mane žavi, domina, kas man yra iššūkis. Niekada nepamirštu, kad muzikantams, baigus universitetą, visada yra tikimybė nerasti darbo, uždirbti minimumą, dirbti ne pagal specialybę, nes gyventi kažkaip juk reikia, bet aš mieliau surizikuosiu, nei gailėsiuosi net nepabandžiusi įgyvendinti savo svajonės.

Milda Mačiulaitytė

Gabrielė Ganžaitė, XVIII laida

Esu iš XVIII – tosios Licėjaus kartos, paskutiniosios, kai buvome priimti pagal savo matematikos ir lietuvių kalbos egzaminų rezultatus. Licėjuje jaučiausi balta varna dėl savo absoliučių negabumų tiek matematikai, tiek visiems kitiems tiksliais dalykams ir praleisdavau daug daugiau laiko su bloknotu rankoje nei prie vadovėlių. Paskutinę minutę supratusi, kad užtenka apgaudinėti save, bedžiau pirštu ir atsidūriau University of Central Lancashire Anglijoje studijuoti Fine Art (liet. Dailė) specialybės.

Nepatariu stoti į panašią specialybę, jei jūsų prioritetų sąrašo viršūnėje – stabilus atlyginimas, stabilus tvarkaraštis (na, ko gero, stabilumas, aiškumas ir konkretumas apskritai).

Pamenu, išgirdusi pirmąją užduotį universitete, kuri, švelniai tariant, buvo – „darykite, ką norite“, maniau, kad jie juokauja – daryti, ką nori?! Kaip, kur, su kuo? Kur visos instrukcijos ir receptai? Susidūriau su beveik visomis įmanomomis egzistencinėmis „menininkų“ dilemomis, nuo „bet mano močiutė visad svajavo apie anūką architektą“, „mano tėtis laukia nesulaukia, kol perimsiu jo verslą“ iki „menininkų ir taip per daug ir jų visi darbai galiausiai atsiduria Pilies gatvėje“.

Šiomet jau baigiu savo studijas ir neįsivaizduoju, nei kur gyvensiu, nei ką veiksiu kitą mėnesį, o juo labiau po metų. Taip pat realistiškai nesugebėčiau nutapyti jokio peizažo ar natiurmorto, o kas savaitę daugiau valandų praleidžiu bandydama sukrapštyti pakankamai pinigų sąskaitoms ir bloknotams dailės reikmenų parduotuvėje, nei sėdėdama universitete (per savaitę turiu 1 paskaitą ir 1 susitikimą su dėstytoju).

Bet tai, kas vieną dieną prasidėjo nedrąsiomis iliustracijomis „Anduose“ ir „Sparnuose“, palaipsniui išsivystė į darbą su klientais tiek Vilniuje, tiek Londone. Taip pat praeitą vasarą gavau pirmąjį oficialų iliustratorės atlyginimą, apie mane rašė įvairiausio pobūdžio spauda ir man buvo mokama, kad tapyčiau ir rengčiau parodą Rumunijoje bei lankyčiau parodas Japonijoje ir Korėjoje.

Trumpai tariant, pasirinkau daryti tai, ko tiesiog negalėjau nedaryti.

Gabrielės darbų galite pasižiūrėti: <http://gabrieleganzaite.weebly.com> ir <http://gabriele-ganzaite.blogspot.co.uk>

Klementas Davidavičius, II e:

Planuoju studijuoti kinematografiją. Kol kas nesu visiškai tikras dėl studijų galimybių, bet norėčiau mokytis Anglijoje, Čekijoje arba JAV, kadangi šiose šalyse, kiek teko domėtis, tam yra sudarytos palankiausios sąlygos. Nors kol kas nesu visiškai apsisprendęs, kurį universitetą pasirinksiu, neabejoju, kad kinematografija bus dalis mano gyvenimo, todėl nelabai klausau tų, kurie kritikuoja tokį mano apsisprendimą. Aišku, tikrai žinau, kad gali nepasisiekti, kiti gali mane pralenkti, bet nepabandęs nesužinosi. Galbūt tai jaunatviškas maksimalizmas, tačiau neseniai klausydamasis TED kalbos išgirdau žodžius, kurie tik paskatino mane savo svajonės siekti dar labiau: „You will fail to have a great career unless you fail to have a great career“. Galiausiai, juk gyvename ne dėl pinigų ar aukštų pareigų, bet dėl to, kad būtumėm laimingi, kad gyvenimo pabaigoje galėtumėme pasakyti, jog esame patenkinti savo gyvenimu, o ne skystis, kad išeikvojome jaunystės dienas veltui.

Prieš metus tuometinė 1c klasė buvo išrinkta dalyvauti licėjui dar naujame bei nepažįstamame projekte „Kūrybinės partnerystės“. Šiomet projektas vėl grįžo, išsiplėtė ir aprėpė visą pirmųjų kursą. Dalykų mokytojų bei specialiai šiai iniciatyvai suburtų praktikų dėka pirmokai pamokas siejo su menu: daile (1c klasė), teatru (1a ir 1b), kinu (1d). Projektui einant į pabaigą, jau matomi veiklos rezultatai. Apie tai kalbame su dalyvavusiais mokiniais, mokytojais bei praktikais.

Jūsų dėstomą dalyką „Partnerystių“ metu kūrybos praktikai integravo su menu. Kaip pavyko pritaikyti prie naujos pamokų struktūros?

Mokytoja Laura Valantė: *Mano dėstomą dalyką, istoriją, integravome su kinu. Istorija ir kinas – tai susiję dalykai, kinas tikrai gali padėti mokantis šios disciplinos. Pritaikyti prie naujos pamokų struktūros buvo tikrai nesudėtinga ir labai įdomu.*

Mokytojas Rimvydas Markeliūnas: *Pamokos struktūra nebuvo nauja, tik kiek kitokia – paremta žaidimu ir praktiniais darbais. Pritaikyti nereikėjo, nes esu dirbęs panašiai praėjusiais metais.*

Koks buvo Jūsų ryšys su mokiniais projekto metu? Ar pakito santykiai ir požiūris į juos?

L.V.: *Projekto metu šalia mokinių buvau nuolat. Ir kaip auklėtoja, ir kaip istorijos mokytoja. Manau, ir mano santykiai su jais, ir jų tarpusavio santykiai tikrai pakito, pagerėjo. Jie turėjo galimybę vienas kitą labiau pažinti per kūrybos procesą, o aš dar geriau kiekvieną iš jų atskirai ir kartu kaip klasę. Mano klasė, 1d, nuo pat pirmų mūsų pažinties dienų atrodė kūrybiška, o šis projektas tai tik patvirtino ir leido jiems dar labiau atsiskleisti bei išreikšti save.*

R.M.: *Suprantama, ryšys praktinio projekto įgyvendinimo metu buvo kitoks – reikėjo derinti veiksmus, užduotis, paskirstyti darbus, pačiam prisidėti ar padėti. Manau, kad santykis su kartu dirbusiais grupės mokiniais buvo kitoks – daugiau neformalus, kūrybiškas, paremtas abipusiu supratimu. Daugelis nuoširdžiai dirbo, pasiūlydavo savo požiūrį ir sprendimą, į daug ką buvo atsižvelgta projekto įgyvendinimo metu. Požiūris į mokinius nepasikeitė, tiesiog pamačiau daug gerų grupės narių savybių, kurios atsiskleidė projekto įgyvendinimo metu. Atrodo, kad rezultatu patenkinti daugelis kartu dirbusių.*

Jums teko dirbti kartu su praktikais. Ar lengvai radote bendrą kalbą, ar neišsiskyrė požiūriai į bendrą rezultatą?

L.V.: *Mūsų klasės praktikas – režisierius Tomas Smulkis. Tai žmogus, ne tik puikiai išmanantis savo profesinį dalyką, bet taip pat turintis pedagogui būdingų savybių, greitai randantis bendrą kalbą su mokiniais bei labai kūrybinga asmenybė. Su Tomu bendrą kalbą radome labai greitai, į daugelį dalykų mūsų požiūriai sutapo, pamokos metu ir apskritai šiame kūrybiniame procese turėjome galimybę vienas kitą papildyti.*

R.M.: *Su praktiku iš karto radome bendrą kalbą ir sutarimą – abu baigėme Dailės Akademiją ir tą pačią specialybę. Jokių bendravimo sunkumų nebuvo. Rezultatas buvo iš anksto numatytas ir aptartas, pasikeitimus projekto metu aptardavome kartu ir su mokiniais, todėl rezultatas visiškai tenkino ir nuomonės sutapo.*

Pakalbinome 1c klasės praktiką tapytoją Adomą Danusevičių.

Esate vienas iš kelių šimtų praktikų, dalyvaujančių šiame projekte. Kas paskatino, sudomino juo tapti?

Esu menininkas, neseniai įgijęs pedagoginės kvalifikacijos diplomą. Asmeniškai su kūryba esu susijęs nuo vaikystės. Sužinojęs apie galimybę tapti praktiku, nė kiek nesuabejojau, kad būtų įdomu išbandyti jėgas dirbant su kūrybinių partnerystių projektu. Norėjau išbandyti save ir pritaikyti naujai įgytas žinias dirbdamas su mokiniais.

Kokių iššūkių atnešė ši nauja patirtis? Galbūt tai ne pirmas tokio pobūdžio užsiėmimas Jūsų gyvenime?

Tiesą pasakius, pirmas iššūkis buvo, kai sužinojau, kad esu pasirinktas dirbti Vilniaus licėjyje su devintokais. Turėjau savitą įsivaizdavimą apie geriausią mokyklą Lietuvoje. Pats visą gyvenimą domėjausi menais, tik pastaruosius penkerius metus rimčiau studijavau ir atskiras mokslo šakas. Tad galvojau, kaip dabar reikės sudominti mokinius menu,

Antrieji mokslo ir meno

žinodamas, kad jie yra tikslųjų mokslų pakraipos. Yra tekę atlikti praktiką su devintokais vienoje mokykloje, beje, ir pats buvau devintokas. Žinau, kad šis tarpsnis jaunuoliams yra sudėtingas.

Kokio pasiruošimo Jums prireikė prieš prasidedant projektui?

Prieš prasidedant projektui turėjau atskirus mokymus su kitais praktikais iš visos Lietuvos. Buvo ištis šauni patirtis. Mes kelias dienas labai intensyviai nuo ryto iki vakaro buvome apmokomi lektorių iš Didžiosios Britanijos. Mokymai buvo išskirtiniai, kadangi mokėmės daugiausia veikdami, diskutuodami grupėmis, ne tik klausydami akademiškai. Pamačiau, kiek daug galima išmokyti veikiant, diskutuojant, žaidžiant įvairiausius žaidimus. Šią metodiką pritaikiau ir dirbdamas licejuje.

Šis projektas Lietuvoje vyksta jau ne vienerius metus. Galbūt esate bendravęs su pernai ar dar anksčiau „Kūrybinėse partnerystėse“ dalyvavusiais praktikais?

Daugiausia bendrauju su šiais metais dirbančiais praktikais. Mes dalijamės patirtimi, naudojamais metodais. Taip padedame vienas kitam, kai iškyla kokių netikėtumų.

„Kūrybines partnerystes“ vainikuoja baigiamieji darbai (vizualiniai, intelektualiniai, estetiški). Ar pirminė jūsų rezultato vizija sutapo su mokinių? Ar lengva buvo ieškoti kompromisų, bendrumo? Papasakokite, ką prisiminsite iš šio projekto?

Projekto idėją teko derinti su kuratore, kolega mokytoju bei paskirtu jūsų mokyklai kūrybiniu agentu. Šis agentas, padiskutavęs su mokiniiais, nusprendė pasikviesti mane. Pradinė vizija projektui vystantis keitėsi. Iš vienos pusės, pamokose buvo naudojami metodai, skirti lavinti vizualinius, kūrybinius gebėjimus, per žaidimus buvo siekiama klasės susibendravimo. Norėjau mokinius supažindinti su šiuolaikiniu menu, nes pamačiau, kad iš klasės tik nedaugelis lankėsi parodose, norėjosi gyvai pristatyti meną, parodyti jungtis tarp jo ir mokslo. O galutinis projektas pasikeitė. Iš planuoto vieno darbo – klasės sienos apipavidalinimo, atsirado trys projektai ir visi skirtingi, dėl ko labai džiaugiuosi. Pats, daugiau dirbdamas su skirtingomis grupėmis, daug diskutavau, taip stengiausi atrasti optimaliausių sprendimų. Grupių, su kuriomis daugiausiai dirbau, idėjos išplėtos pačių mokinių, pats prisidėjau patardamas, kad išeitų geresnis vizualinis sprendimas. O kompromiso ieškoti buvo ištis nelengva, bet mes mokėmės darbo grupėje pagrindy, kai reikia priimti bendrą sprendimą. Žinoma, visi nebus patenkinti, kadangi kiekvienas esame įgiję skirtingą patirtį bei supratimą. Tačiau išanalizavę galimus kompozicijos sprendimo būdus, demokratiškai radome daugumos nuomonę. Projekto eigoje pamačiau, kad mokiniai mąsto kitaip, nei tada, kai aš pats buvau devintokas. Jie turi savo nuomonę, argumentuoja ir dažnai prieštarauja siūlymams. Labai šaunu, kad taip aktyviai reikšėsi mokiniai, vadinasi, vyko gyvas procesas.

Lietuvių kalbos mokytojos **Vilija Dailidienė** (dirbo su Ib) ir **Asta Karaliūtė-Bredelienė** (dirbo su Ia) iš pradžių bendradarbiavo su režisieriumi **Artūru Areima**, tačiau netikėtai pasikeitus situacijai praktikas buvo pakeistas ir dabar su dviem klasėmis dirbs **Tomas Dapšauskas** – šiuolaikinio šokio, teatro, kino ir socialinių projektų dalyvis bei organizatorius. Naujasis praktikas apie šią veiklą sako: „Mokykla yra itin svarbi vieta formuojant

sintezės metai licėjuje

visuomenę, todėl manau, jog yra tikslinga dėti kuo daugiau pastangų kuriant naujus įdomius metodus, kurie padėtų vaikams tapti vis kūrybiškesniais, žingeidžiais, atsakingais ir iniciatyviais mūsų visuomenės dalyviais. Tikiuosi, būsiu naudingas prisidėdamas prie naujos mokyklos kūrimo.“

Mokytojos pateikė savo nuomonę apie darbą su Artūru Areima.

Vilija Dailidienė: Jei tektų pradėti iš pradžių, pirmiausia labai ilgai kalbėčiausi su režisieriumi, o po to ilgai ilgai kartu su režisieriumi kalbėčiausi su mokiniais. Projektas galėjo būti nuostabus, bet mes nesusitarėme dėl jo ir todėl rezultatai menkoki. Aš matau jų naudą sau kaip mokytojai, bet bijau, kad mokiniams jis nebuvo naudingas.

Asta Karaliūtė-Bredelienė: Mūsų klasei projektas tiesiog nepavyko, tad nėra prasmės atsakinėti į klausimus – nieko, išskyrus neproduktyviai praleistą ir tiesiog sugaištą laiką, nepasiekėme. Bet žadamos permainos: siūlau palaukti.

Kūrybinių partnerysčių koordinatore licėjuje – mokytoja **Jolita Milaknienė** – pasidalino savo įžvalgomis.

Kokių pokyčių pirmo kurso mokiniams bei mokytojams, o kartu ir visam licėjui atnešė šių metų projektas?

Sunku vertinti, kokius pokyčius atnešė šių metų projektas, nes jis dar nesibaigė. Tačiau pokyčius jau galima matyti.

Mokiniams. Atlikdami kūrybines užduotis ar veiklas, tampa atviresni, laisvesni, mažėja įtampa ir nepasitikėjimas savo jėgomis. Kūrybinis mokymas(is) yra tam tikras „žaidimas“ su turimomis žiniomis, su mus supančiu pasauliu, nes žaisdamas žmogus gali sau leisti būti kitokiu, nei paprastai.

Būtent taip mokiniai mokosi atkreipti dėmesį į iš pirmo žvilgsnio nereikšmingus dalykus, mokosi ieškoti naujų idėjų, kur, atrodytų, jų nėra. Mokiniai mokosi dirbti kartu (komandoje), kartu kurti bei siekti bendro tikslo, sujungti savo ir kitų idėjas. Tai suteikia jų veikloms prasmingumo ir formuojasi mokinių bendruomeniškumas.

Mokytojams. Kūrybos agento ir kuriančių praktikų patirtis leido susipažinti su įvairiausiais mokymo(si) būdais, todėl atsiranda daugiau drąsos toliau ieškoti, bandyti, eksperimentuoti. Pasimokė skirti daugiau dėmesio parengiamajam etapui – uždegti mokinius, pažadinti jų kūrybiškumą, nes būtent nuo to priklauso projekto sėkmė, naujų ir neįprastų ugdymo aplinkų kūrimo. Tiesioginį vadovavimą pakeitė proceso organizavimu, vertinimą – aptarimu.

Mokyklai. Projektas – puiki galimybė telkti mokytojų ir mokinių bendruomenę. Jo metu praktiškai išbandyta tarpdalykinė integracija, ieškota naujų formų ir būdų, kaip akademinę veiklą galima suderinti su kūrybiniu žaidimu, ją perkelti į naujas mokymo(si) aplinkas. Tad „mokymo kitaip“ projektai galėtų būti sistemingo kūrybiško ugdymo dalimi. Bendravimas su kūrybos agentu ir kuriančiais praktikais parodė naujas bendradarbiavimo su išoriniais partneriais galimybes. Mokykla tampa atviresnė naujiems ir prasmingiems pokyčiams.

Prieštaringų atsiliepimų paprašyti pažėrė pirmakursių atstovai.

Simonas Jatužis, Ia:

Šiomet kūrybinės partnerystės man panašios į kažkokį nesusipratimą. Labiausiai nuvylė tvarkos ir sistemingumo stoka – ne vieną kartą mūsų klasės projekto vadovas nepasirodė užsiėmimuose, projekto siekiamas rezultatas iki šiol

Kristina Mačulskė, Gabrielė Makarevičiūtė

neaiškus. Visą projektą iki šiol gaubia nežinia, net ir įvykus viską paaiškinti turėjusiai konferencijai. O gal tai dar vienas klausimas ar užduotis?

Projektas atrodė įdomus, turėjo daug potencialo, tačiau prastas organizuotumas ir stabilumo bei sistemingumo stoka sugriovė visas viltis apie šviesią projekto ateitį mano akyse.

Arnas Volčokas, Ib:

Iš pradžių kūrybinių partnerysčių laukiau nekantraudamas. Nuolatos svarsčiau, kuo mes užsiimsime, kiek daug naujo išmoksime ir panašiai. Deja, joms prasidėjus, mano lūkesčiai nepasitvirtino. Tik po kelių užsiėmimų supratau šių partnerysčių naudą, jos privertė mane mąstyti kritiškai ir kitokiu kampu pažvelgti į įvairias situacijas. Taip pat partnerystės pakeitė mano požiūrį į bendraklasių ir lietuvių kalbos mokytoją. Apibendrindamas galiu pasakyti, jog šie užsiėmimai buvo naudingi ir laikiu praktinės dalies.

Gintė Gaižauskaitė, Ic:

Kūrybinės partnerystės, mano manymu, pasiteisinęs ir daug gero atnešęs projektas. Pats šauniausias dar tebevykstantis dalykas – tai mūsų klasės, kaip bendruomenės, ryšių sutvirtėjimas, atsiradęs ypatingas bendrumo jausmas. Manau, pats įdomiausias ir garantuotai pasitvirtinęs būdas, kurio dėka mes esame ir, viliuosi, amžiams liksime vieningi, buvo leidimas tiesiogine prasme kurti licėjų kartu. Tie trys dailės kūriniai, dėl kurių tiek ginčytasi ir tartasi, mąstyta ir kurta, vargta ir džiaugtasi, dabar jungia mus, mes galime drąsiai sakyti, jog suteikėme žavesio mokyklai. Ir niekis tos kelios dienos praleistų pamokų, daugiau namų darbų, labiau įtemptos pamokos... Nes dabar mes dar geriau žinome, kad kartu galime pasiekti užsibrėžtų tikslų, apeiti kliūtis, įrodyti savo tiesas ir dar daug didelių dalykų. Tad kartu mums niekas nebaisu!

Gabrielė Mockutė, Id:

Kūrybinės partnerystės, manau, mums visiems pamažu atneša vis daugiau gyvenimiškos patirties. Mokyklose dažnai viskas yra sustyguota minučių tikslumu. Nors prieš prasidedant bet kokiam projektui, susikuriame nusiteikimą ir išsikeliamo šiuokių tokių tikslus, negalime būti iki galo tikri, ką gausime iš kūrybinių partnerysčių. Tai – nuolatinis ieškojimas. Neužtikrintas, nes nežinia, ką rasime, tačiau, be jokios abejonės, vertingas. Gal ne visi su manim ir sutiks, bet mūsų darbas nestovi vietoje, todėl manau, kad tai puikus projektas, pajvairinantis licėjaus gyvenimą.

Kūrybinėms partnerystėms įpusėjus, į licėjų atvyko projekto ideologijos kūrėjas iš Anglijos bei koordinatoriai Lietuvoje. Kelias valandas trukusioje konferencijoje buvo aptartos veiklos kryptys, pasidalinta jau matomais rezultatais, prisiminti praeitų metų darbai ir užduoti moksleiviams kilę klausimai, į kuriuos organizatoriai noriai ir išsamiai atsakinėjo. Taip pat pareikšti savo nuomonę galėjo ir pirmųjų atstovai, pasidaliję labai skirtingais įspūdziais. Tiek konferencijos, tiek pokalbio su projekto dalyviais metu padarytos išvados parodė, kaip projektas patobulėjo per metus ir kokie trūkumai visgi išliko. Lauksime projekto grįžtant ir kitąmet, tikimės, dar tikslingesnio ir sėkmingesnio.

Kūryba

Gabrielė Makarevičiūtė

**parašyta prieš metus,
aktualu ir šiandien**

gera
tiesiog
kai va šitaip guli
lovoje ant kieto
čiužinio ant
paskleistų
minkštų pagalvėlių ir
jauti
tik šilumą plūstančią
link kojų kai apie
nieką
nemąstydamą guli
kamuoliuku
embriono būseną
apgaubta
negalvojimo

aukso dulkės

trys du vienas
ten jau viskas kitaip
per daug realu ir tikroviška
ten esi tu ne visada tame
amplua bet visad šalia
tas ir linksmiausia
kad mane lėtai žudo
o tu stebi ir tai leidi
niekada nesuprasiu
ką galvoji keisti tie vyrai
ieškau ir toliau lobio
dykumoj be smėlio
bet randu tik kelias
daleles nubyrėjusias
nuo tavo šypsenos
pamiršau ką norėjau
pasakyti parašyti
nebesvarbu nuolat šitaip

žinau kad grįšiu
kita pavarde
burna sklidina
ramaus šlamėjimo
sijono klostėmis
ošančiomis
kaip miškas
pavasari
kuomet sninga
žiūrėsi į save
iš šalies
būsiu teisi
niekas nesikeičia
vis tas pats
jausmas kai pasaulis
Tave supranta o
aplinkiniai ne
gal ir nieko
kai esu
laiminga vos
išėjus iš mokyklos
labai gerai
šitaip

*Iliustracijos autorės - Gabija ir Austėja
Tunaitytės*

muilu išplautos
smegenys apsaugotos
nuo netinkamų minčių
kad tik nekiltų kažkas
nepadoraus neleidžiamo
negero neteisingo nesveiko
nemalonu kiek daug „ne“
gėdinga bloga ydinga
bet saulė kyla
ir šviečia net ligoniams
jei iš vis šviečia
jei iš viso pakils

Kamilė Čelutkaitė

Mes kartu keliavome
Mačiau Jus, tačiau nejutau
Jūsų ieškojau,
O Jūs slėpėtės,
Žvelgdami į negyvo lango stiklą.

Langai išleidę atodūsį paskutinį,
Kuomet juos pasiekę pirmą sykį
Žvilgsniai tušti ir kitos bedugnės.

Kartu stotelėje išlipome,
Žaliai bangai nuvilnijus,
Per ją nusiyrėm,
Perėjom gatvę, perėjom kitą
Ir išsiskyrėm.

Ėjau daugybę kartų mintu taku,
Žiūrėjau ten, kuris vis susikaupia balos –
Ir tada ant žemės galėjau ieškoti medžių atspindžių.

Bet žvelgiau ne į šakas, ne į lapus,
Mačiau bandytus užstot debesų pūkus
Ir galvojau apie tai
Ką dabar laiko Jūsų rankos,
Ar švelnūs Jūsų paukščiai minčių.

Staiga pusiaukelėj sustoju.
Pamiršau. Pamiršau paklaust,
Ar Jūs su gyvenimu esat draugai?

Ieva Kasperavičiūtė

reziumė

lempučių taip daug
o liūdesio maža
aplink vaikšto žmonės
nepaprastai gražūs

paskui vakare
tu elgies kaip pakliūna
stotelėj tylu
vos glaudžiuosi prie kūno

iš gyvenimo

takeliai ir upeliai, žvirblių gūžta po mano langu,
tiršta troleibusų šiuo metų laiku, saldi arbata, tai vis
chemija. lietimai, šiurkštūs paviršiai, slidūs paviršiai,
kažkas šlapio, fleita turi trylika mygtukų lengvų
kaip trylika mygtukų fleitos. išgąstis, kad net pirštai
atšąla. prisukami laikrodžiai, laikrodžiai, laikas (rami
vėluma). svečiai, kiek šokolado. harmonija ir kaip aš
jos mokausi. paveiksliukai šviesūs ir šilti, čia mes šilti
ir šviesūs. popieriaus kvapas, senas kaip pasaulis. rau-
doni medžiai, saulė, grynas oras. o norėčiau tik tavęs
iš gyvenimo.

EKSPERTAI

Koks yra gyvenimo tikslas?

Gauti 10, išsitaistyti 9 ir apverkti 8.

Kodėl aktų salėje taip šalta?

Po TB egzaminų atšilo.

Kaip "pakabinti" liceistę?

Pasitelkę visą patirtį, suteiktą mums Ekspertų titulu, manome, jog padeda antikinė literatūra. Girdėjau, kad merginas žavi Aristotelio minties skvarbumas, Platono pečių platumas, o diskusijos apie Homero Odisėją bei Heraklio žygdarbius išveda jas iš proto.

Kodėl pirmokai tokie maži?

Pirmokų toks darbas.

Kokioje dirvoje auginami licėjaus kotletai?

Mielieji, kotletai ne dirvoje gimsta, o iš to, ko vakar nesuvalgė tūlas liceistas. Globojami švelnių ir malonių virtuvės darbuotojų kotletai ir vėl atgauna savo ypatingą skonį bei kvapą, kurį sustiprina malonus padavėjos "Pažaluista".

Kas tie "Ekspertai" ir ką jūs darot? :D

Licėjaus pagrindis, tam tikra ložė. Ekspertų grupuotė valdo licėjaus mokytojus, slapčia diegia licėjaus mokiniams neapykantą mokslams bei proto guvumą. Taip pat ruošiantis sesijos egzaminų užduotis ir sugalvojęs tamo.

Kaip kvepia licėjus?

Kiekvienam pagal skonį:

ketvirtokams - nostalgija

trečokams - vasara

antrokams - pupp'ais

pirmokams - kelionėmis su tėvais...

Atsakymai į prezidentės

klausimus:

- 1) Karnavalas
- 2) Stalo futbolas
- 3) Kūrybinės partnerystės, jų logotipas
- 4) Šimtadienis
- 5) Jazz pictures
- 6) Durų aparatas
- 7) Šachmatai. Pirmoko inicijuotas šachmatų būrelis ir šachmatų tema antrokų mediume

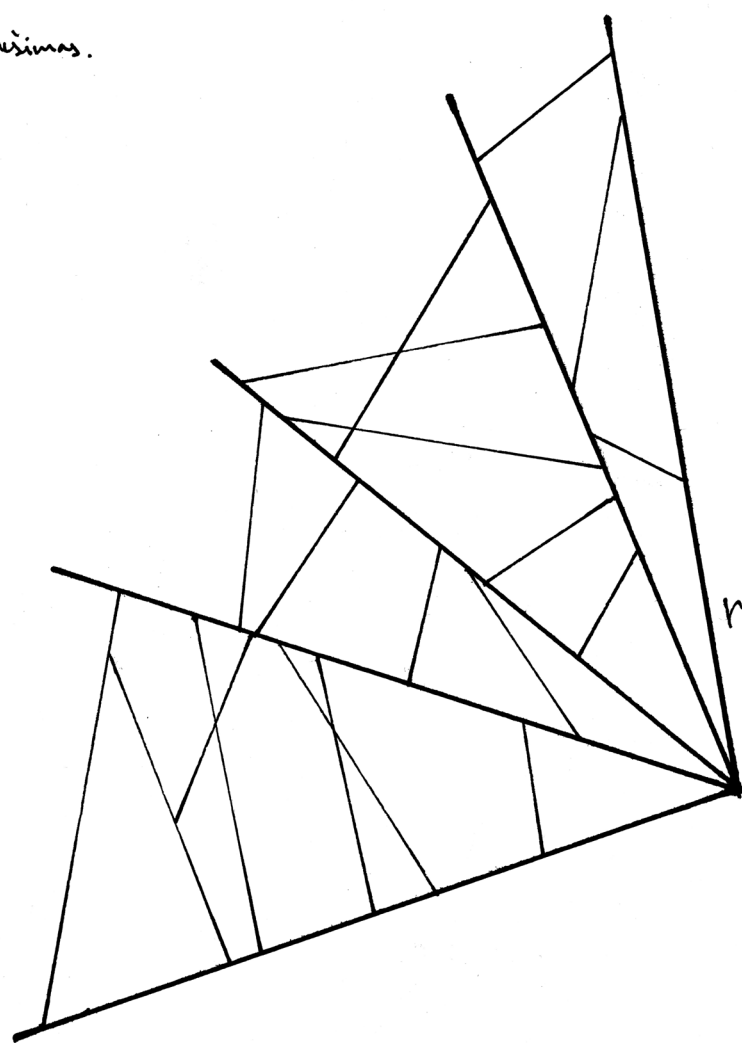
respublika.

lingarimas.

žinė juokiasi pūkais.

laukščios trobos.

senas prausimas.

puski žibintai.

laiškas butely.

pastangų nureikšaujantis pokalbis.

trafonatai.

tylumas.